

1. melléklet Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének .../2016. (...) határozatához

Veszprém Megyei Jogú Város Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Konceptiója

2016-2025.

Tartalom

1.	BEVEZETŐ	5
1.1.	A Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Koncepció alapvető célja és szükségessége	5
1.2.	A koncepció jogszabályi háttere	5
2.	ALAPGONDOLATOK	9
2.1.	Veszprém város bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepciójának alapelvei	9
2.1.1.	A bűnmegelőzésnek három fő iránya:	9
2.1.2.	A bűnmegelőzés módszerei:	10
2.1.2.1.	A bűnelkövetési alkalmak korlátozása	10
2.1.2.2.	Megfelelő védekezés alkalmazása	10
2.1.2.3.	A „bűnmegelőzési propaganda” kifejtése	11
2.1.2.4.	Hatékony „bűnüldözési és igazságszolgáltatási munka”	11
3.	HELYZETELEMZÉS	12
3.1.	Veszprém általános jellemzőinek leírása	12
3.1.1.	Veszprém fekvése, földrajzi adottságai, természeti értékei	12
3.2.	Természeti értékek, zöldterületek	13
3.3.	Környezeti tényezők	13
3.4.	Területi beágyazottság, térségi szerepek	14
3.5.	Térségi szerepek	14
3.6.	Közlekedés, úthálózat jellemzők	16
3.7.	Munkaerőpiac	17
3.8.	Demográfia	17
3.9.	Összefoglaló	18
4.	VESZPRÉM VÁROS BŰNMEGELŐZÉSI ÉS KÖZBIZTONSÁGI HELYZETE.....	20
4.1.	A jogsértések és bűnelkövetések elmúlt időszakot érintő statisztikáinak a bemutatása 20	
4.1.1.	Közlekedésbiztonsági helyzet	20
4.1.2.	A regisztrált bűncselekmények számának alakulása	21
4.1.3.	Közterületen elkövetett bűncselekmények	22
4.1.4.	Regisztrált, kiemelten kezelt bűncselekmények számának alakulása	22
4.1.5.	Emberölés	23
4.1.6.	Rablás	23
4.1.7.	Garázdaság	24
4.1.8.	Lakásbetörés	25
4.2.	A kiemelten kezelt bűncselekmények körén kívüli fontosabb bűncselekmények áttekintése	25
4.2.1.	Lopás	25
4.2.2.	Testi sértés	26

4.2.3.	Rongálás	27
4.2.4.	A tulajdon elleni szabálysértésekkel kapcsolatos tapasztalatok, adatok	27
4.2.5.	Kábítószerrel kapcsolatos bűnelkövetés.....	28
4.3.	A közbiztonság és bűnmegelőző munka eszköztársa – Közterületfelügyelet ...	28
4.4.	Katasztrófavédelem	31
4.4.1.	Polgári védelem.....	31
4.4.2.	Tűzvédelem	32
4.4.3.	Iparbiztonság	33
5.	A BŰN-, ÉS BALESETMEGELŐZÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ RENDŐRSÉGI MUNKA	34
5.1.	A bűnmegelőzési tevékenység helyzete, folyamatban lévő programjai.....	34
5.2.	Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységek	35
5.3.	A családon belüli erőszak helyzete, áldozatvédelem.....	36
5.4.	A kábítószer prevenció helyzete.....	37
5.5.	A baleset-megelőzési tevékenység, a baleset-megelőzési bizottság tevékenységének és programjainak bemutatása	37
5.6.	Az Iskola Rendőre Program	38
6.	EGYÜTTMŰKÖDÉSEK, PARTNERSÉG	38
6.1.	A rendőrséggel folytatott együttműködés.....	39
6.1.1.	Közterületvédelmi Munkacsoport célja és feladatai	39
6.1.2.	Az Idős Korosztály Védelmére Alakult Munkacsoport tevékenységének fő feladatai	40
6.1.3.	A Fiatalkorúak Védelmére Alakult Munkacsoport tevékenységének fő feladatai	40
6.1.4.	A Hajléktalanok Védelmére Alakult Munkacsoport tevékenységének fő feladatai	41
6.1.5.	A Szolidaritási Munkacsoport tevékenységének fő feladatai.....	41
6.2.	A polgárőr egyesületekkel történő együttműködés	41
6.3.	A polgármesteri hivatal együttműködése a rendőrséggel.....	41
7.	A KONCEPCIÓ IRÁNYULTSÁGA	43
7.1.	A koncepció végrehajtását szolgáló prioritások	43
SWOT analízis:	43	
7.2.	Illeszkedés az Integrált Településfejlesztési Stratégiához.....	44
7.3.	Átfogó cél: „Veszprém az élhető város”	44
7.4.	Középtávú stratégiai célok.....	44
7.4.1.	Fiatalodó aktív város	44
7.4.2.	Környezettudatos, zöld város	45
7.4.3.	Megújuló város.....	46

8.	STRATÉGIAI CÉLTERÜLETEK ÉS PROGRAMOK	46
8.1.	Az önkormányzat bűnmegelőzésben betöltött szerepe: az együttműködő közösségek programja	47
8.2.	Biztonságos közlekedés program	50
8.2.1.	Forgalomszabályozási és baleset megelőzési feladatok.....	50
8.2.2.	Az útpálya burkolata	50
8.2.3.	Csatorna fedlapok és víznyelők.....	51
8.2.4.	Út melletti növényzet	51
8.2.5.	Az ún. fekvőrendőrk.....	51
8.2.6.	Jelzőlámpák – a „telezöldes” csomópont	52
8.2.7.	Körforgalmak	52
8.2.8.	Síkosság-mentesítés	52
8.3.	Közterületeink és közútjaink biztonsága: térfigyelő rendszerfejlesztési program	53
8.4.	A Veszprémi Holdsugár Program.....	54
8.4.1.	Holdsugár Program Veszprémben	55
8.4.2.	A program célja.....	56
8.4.3.	Az önkéntesség elve	56
8.4.4.	A program helyszíne	56
8.4.5.	A program koordinálása	56
8.4.6.	Sportolás.....	56
8.4.7.	A program alapelvei	56
8.4.8.	Sajtó, média.....	57
8.5.	Biztonságos várost építünk program	57
8.5.1.	A belvárosunk biztonsága	57
8.5.2.	A lakóterületeink biztonsága.....	59
8.5.3.	A történelmi városrész biztonsága	59
8.5.4.	A közterületeken való tájékozódás biztonsága.....	61
9.	HIVATKOZÁSOK	62

1. BEVEZETŐ

1.1. A Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Koncepció alapvető célja és szükségessége

A magas szintű közbiztonság megteremtése és fenntartása, a bűnözés visszaszorítása, a bűnözést kiváltó jelenségek feltárása érdekében az 1087/2011. (IV.12.) Korm. határozattal létrehozott Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács a legújabb tudományos eredményekre figyelemmel kidolgozta a társadalmi bűnmegelőzés új nemzeti stratégiáját, amelyet a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) (a továbbiakban: NBS) szóló 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat 2013. október 18-án léptetett hatályba. Az NBS kiemelt beavatkozási területei között első helyen szerepelnek a településbiztonság fokozása érdekében megvalósítandó célok.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Koncepciójának célja az önkormányzat közbiztonsági és bűnmegelőzési filozófiájának megfogalmazása, a konkrét helyzetelemzés alapján megvalósítandó rövid-, közép-, és hosszú távú célok és prioritások kijelölése, valamint a rendelkezésre álló eszközök és lehetőségek feltárásával a végrehajtás módjának meghatározása, az életminőséget javító közbiztonság megteremtése.

Az önkormányzat egyetért azzal, hogy szükség van a hatályos jogszabályokon alapuló, a megváltozott társadalmi környezet hatásait figyelembe vevő, a bűnmegelőzés szempontjait és a bűnmegelőzés érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazó koncepció kidolgozására. A koncepció jogi- és intézményi külső környezete, valamint az önkormányzat szabályozási mozgástere az alábbiak szerint vázolható.

1.2. A koncepció jogszabályi háttere

A település objektív közbiztonsági állapota, valamint a lakosság szubjektív biztonságérzete számos körülmény együttes hatásától függ. A közbiztonság fokozása, az állampolgárok szubjektív biztonságérzetének javítása, a bűnözést eredményező folyamatok kontrollálása, valamint a bűnözés mennyiségi csökkentése csak átfogó célkitűzések meghatározásával valósítható meg, amelyet a helyi közösség is átérez.

Az egyik legfontosabb befolyásoló tényező a jogszabályi környezet, a bűnmegelőzési és a bűnüldözési célokat szolgáló, az általános és speciális prevenciót elősegítő, valamint a közbiztonság megvalósítása érdekében közreműködő szervezetek hatásköreit, együttműködését szabályozó jogszabályok összhangja, s az azokban foglaltak hatékony megvalósítása.

Önmagában a szigorú büntető és szabálysértési jog természetesen nem előzi meg a bűnözést, de a következetes törvényi szabályozás, és megfelelő szankció kilátásba helyezése nélkül nem beszélhetünk bűnmegelőzésről sem.

A büntető jogalkalmazás szempontjából kiemelkedő szerepe van a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvénynek (a továbbiakban: Btk.), amelynek elmúlt évekbeli módosításai szigorították a visszaesőkkel kapcsolatos szabályokat, kiszélesedett ugyanakkor a jogos védelem kerete, a büntethetőség korhatára a legsúlyosabb, a társadalom számára legveszélyesebb erőszakos bűncselekmények esetében 12 éves korra csökkent, s a fiatalkorú bűnelkövetőkkel szemben is szigorúbb szabályok alkalmazandóak.

A jogalkotó a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabstv.) megalkotásával a társadalomra kisebb fokban veszélyes cselekmények tekintetében is szigorúbb szabályozást hozott létre, különös tekintettel a tulajdon elleni szabálysértések elkövetőivel szemben kiszabható büntetésekre. A Szabstv. hatálybalépése ugyanakkor csökkentette a települési önkormányzatok bűnmegelőzéssel kapcsolatos céljainak megvalósítását szolgáló eszközök tárházát. Az önkormányzatok 2012. május 31. napjáig kötelesek voltak hatályon kívül helyezni az önkormányzati rendeletekben meghatározott szabálysértési rendelkezéseket, amellyel egyidejűleg megszűnt az önkormányzatok képviselőtestületeinek lehetősége arra, hogy önkormányzati rendeletben szabálysértéssé nyilváníthassanak egyes, a település sajátosságainak megfelelő, speciális közösségellenes magatartásokat.

Miután a Szabstv. a korábban döntően jegyzői hatáskörbe tartozó szabálysértések elbírálását a járási hivatalok hatáskörébe utalta, egyúttal megszűnt a kisebb súlyú, társadalomra veszélyes magatartások elkövetőinek felelősségre vonása kapcsán kialakítható, a bűnmegelőzés céljait szolgáló helyi gyakorlat kialakításának lehetősége.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 143. § (4) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás szerint a helyi önkormányzat képviselőtestülete az öngondoskodás és a közösségi feladatok ellátásához való hozzájárulás, továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit önkormányzati rendeletben szabályozhatja.

E felhatalmazó rendelkezés azonban a jelenlegi jogszabályi környezetben nem oldja, de nem is oldhatja meg a felmerült problémákat. A felhatalmazó rendelkezés ugyanis részben alkotmányossági aggályokat vet fel az Alkotmánybíróság 38/2012. (XI. 14.) AB határozatának indokolása szerint, részben pedig azért, mert a közösségi együttélés alapvető szabályainak megszegésével kapcsolatos eljárás nem illeszthető be a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) hatálya alá.

Mindemellett kiemelendő, hogy az Möt. 13. § (1) bekezdésének 17. pontja a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok között külön nevesíti a település közbiztonságának biztosításában történő közreműködést.

A szervezeti szabályozás köréből a már hivatkozott Möt.-n kívül kiemelendő a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény, a közterületfelügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Kftv.) az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Rftv.), valamint a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény.

A Kftv. 1. § (2a) bekezdésében foglaltak szerint az önkormányzatnak a közterületfelügyelet működtetéséhez az Rftv.-ben meghatározott együttműködési megállapodást kell kötnie a rendőrséggel.

Az Rftv. 24. § (1) bekezdése szerint a közterületfelügyelő munkáltatója a működési területén illetékes megyei rendőrfőkapitánysággal - a rendészeti feladatokat ellátó személyek ellenőrzése és törvényben meghatározott tevékenységük felügyelete, valamint a feladatellátás összehangolása érdekében - írásbeli együttműködési megállapodást köt.

Az együttműködési megállapodást VMJV Polgármesteri Hivatala 2013. január 31-én kötötte meg a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitánysággal. Az együttműködési megállapodás értékelésére ezt követően minden évben sor került.

VMJV Önkormányzata Közgyűlése 1995-ben alakította meg – nem állandó bizottságként – a Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Bizottságot, amely bizottság munkájának támogatása céljából létrehozta a Közbiztonsági Alapot. VMJV Önkormányzata Közgyűlése a Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Bizottság összetételét 2012-ben megváltoztatta, s részben új tagokkal egészítette ki.

A 2014. évi helyi önkormányzati választásokat követően VMJV Önkormányzata Közgyűlése a 246/2014. (X.31.) határozatával állandó bizottságként hozta létre a Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Bizottságot (a továbbiakban: Bizottság) és megválasztotta a Bizottság elnökét, alelnökét és tagjait. A Bizottság feladat-és hatásköre, döntési kompetenciái bővültek. A Bizottság hatáskörébe tartozik többek között az önkormányzat bűnmegelőzési koncepciójának véleményezése, s az annak végrehajtásában történő közreműködés.

VMJV Önkormányzatának Közgyűlése a 181/1997. (X. 3.) Kh. számú határozatával hozta létre a Városi Közbiztonsági Keretet. Az Önkormányzat mindenkori éves költségvetésében a Közbiztonsági Keret számára biztosított összeg kizárólag a bűnmegelőzési, közbiztonsági feladatok ellátását szolgálja. 2015-től a Bizottság hatáskörébe tartozik a költségvetésben biztosított összeg feletti rendelkezés.

VMJV közigazgatási területén négy polgárőr egyesület működik. A Dózsavárosi Polgárőr Egyesület, a Jutas Lakótelepi Polgárőr Egyesület, a Gyulafirátóti Polgárőr Egyesület, valamint a Cholnoky Polgárőr Egyesület éves támogatásának mértékéről is a Bizottság dönt, a polgárőr egyesületek előző évi tevékenységének értékelését követően.

Ezen kívül – a rendelkezésre álló költségvetési keret mértékétől függően – elsősorban a városi rendőrkapitányság közbiztonsági, bűnmegelőzési feladatainak ellátását lehet a Közbiztonsági Keret terhére támogatni.

Az Önkormányzat nagy hangsúlyt fektet a város közbiztonságának biztosításában fontos feladatot ellátó szervezetekben dolgozók erkölcsi elismerésére is. Ennek érdekében VMJV Önkormányzata Közgyűlése megalapította az „Év Veszprémi Rendőre”, az „Év Veszprémi Tűzoltója”, valamint az „Év Veszprémi Polgárőre” díjakat, amelyeket minden évben széleskörű társadalmi javaslattételi eljárást követően a Bizottság véleménye alapján a Közgyűlés adományozza az arra érdemeseknek.

A díjakkal pénzjutalom is jár, amely az erkölcsi elismerésen túl a díjazott munkájának társadalmi elismertségét is emeli.

2. ALAPGONDOLATOK

2.1. Veszprém város bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepciójának alapelvei

A bűnmegelőzés fogalmilag a jövőben elkövetendő bűncselekmények elleni fellépést, azaz olyan hatások kifejtését jelenti, amelyek korlátozzák a bűnelkövetési okokat és gátolják a bűnözés feltételeit. A bűnmegelőzés a közbiztonság alakításának szerves része.

A 115/2003. számú országgyűlési határozat szerint *„bűnmegelőzés minden olyan intézkedés és beavatkozás, amelynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése, az állampolgárok biztonságérzetének minőségi javítása, történjék az a bűnalkalmak csökkentésével, a bűnözést előidéző okok hatásának mérséklésével, vagy a sértetté válás megelőzésével.”*

2.1.1. A bűnmegelőzésnek három fő iránya:

1. a bűnelkövetést kiváltó, vagy azt elősegítő okok csökkentését célzó (általános),
2. az egyes bűncselekmények és devianciák lehetőségét korlátozó (különös), valamint
3. az egyén védettségét, a sértetté válás elkerülését befolyásoló (speciális) preventív tevékenység.

Ezeket az Európa Tanács dokumentumai a bűnmegelőzés pilléreinek is nevezik, hangsúlyozva, hogy a háromféle cselekvési módot minden közösségben egyidejűleg kell alkalmazni, tartós eredmény csak a komplex alkalmazástól várható.

1. A bűnelkövetést kiváltó, vagy azt elősegítő okok csökkentésére irányuló általános prevenció az elsődleges. A társadalompolitika integrált része, ami akkor valósul meg, ha a társadalom alakítását célzó állami, önkormányzati döntésekben érvényesülnek a megelőzési szempontok, és ha a társadalmi viszonyok a kriminogén hatásokat nem gerjesztik.
2. A bűnelkövetési lehetőségek szűkítésére vonatkozó különös megelőzés feladata a bűnelkövetésre lehetőséget nyújtó alkalmak számának redukálása, az egyes bűncselekmények valószínűségének minimalizálása, valamint a veszélyforrásokkal és biztonsági kockázatokkal való törődés. A bűnmegelőzésnek ez a szintje a társadalmat ösztönző, mozgósító olyan programok és technikák intézményesítésére törekszik, amelyek a nagy és kisközösségek, az intézmények, a gazdasági szereplők és az állampolgárok önvédelmi képességét, bűnözéssel szembeni védettségét fokozzák. A bűnözés mennyiségi és minőségi visszaszorítása érdekében foglalkozik a veszélyeztetett területek és objektumok biztonságával, a környezeti és természeti értékek védelmével.

3. A speciális prevenció az egyénről szól. A bűnmegelőzésnek ez a szintje a veszélyeztetett személyekkel, célcsoportokkal foglalkozik, azok védelmével, akik objektív helyzetük, személyes tulajdonságaik révén fokozottan vannak az áldozattá, sértetté válás veszélyének kitéve. A megelőzés eme dimenziójának feladata az egyén biztonságra törekvésének erősítése, tudatosítása, azaz, hogy a potenciális sértettek mindent megtegyenek áldozattá válásuk elkerülése érdekében. A konkrét védekezés elmulasztását állami intézkedés nem pótolhatja.

A bűnelkövetéstől való visszatartás egyik útja a törvények tiszteletére nevelés. E célt szolgálják a büntetőjogi és szabálysértési büntetések, melyektől az állam azt várja, hogy az elkövető tartózkodjék a büntetendő cselekmények jövőbeni elkövetésétől. A bűnismétlés megelőzése ellenőrzési intézkedéseket, ugyanakkor a visszaeső elkövetők társadalmi beilleszkedésének támogatását igényli.

2.1.2. **A bűnmegelőzés módszerei:**

A szakirodalomban foglalt módszerek igen sokrétűek, átszövik a megelőzés mindhárom dimenzióját. A módszerek az alábbiak szerint csoportosíthatóak.

2.1.2.1. **A bűnelkövetési alkalmak korlátozása**

Elemei:

- a preventív jelenlét. Kiemelt jelentőséggel bír a közterületek, nyilvános helyek és bűnügyileg veszélyeztetett objektumok gyakori ellenőrzése. A rendőr, a biztonsági őr vagy polgárőr a jelenlétével is eltántoríthat lehetséges tetteket a jogsértő magatartástól.
- A rendszeres ellenőrzés, és felügyeleti tevékenység. A szakszerű és következetes ellenőrzés képes felfedni a szabálytalanságokat, s ezzel elejét venni, hogy a kisebb jogszerűtlenségek bűncselekménybe torkolljanak. Az ellenőrzöttség tudata szükségképpen az előírások betartására készítenet.
- További bűncselekmények, illetve a bűnismétlés megakadályozása a bűncselekmény okainak, elősegítő körülményeinek a felderítése és megszüntetése útján.

2.1.2.2. **Megfelelő védekezés alkalmazása**

Elemei:

- a helyes magatartási szabályok, más szóval taktikai szabályok betartása. Itt az elővigyázatosságról, a kellő körültekintés tanúsításáról van szó, ami még pénzbe sem kerül. A lényeg, hogy az emberek figyelmetlenségükkel ne adjanak esélyt a bűnözőknek.
- A fizikai védekezés, a mechanikai védelem adta lehetőségek felhasználása.
- A jelző- és riasztóberendezésekkel operáló elektronikai védelem igénybevétele.
- A személyi védelem, azaz élő erős őrzés alkalmazása.

2.1.2.3. A „bűnmegelőzési propaganda” kifejtése.

Aktív tudatformáló munkával kell erősíteni a társadalom tagjainak önvédelmi reflexeit. Ismertetni szükséges a védekezés hatékony, de jogszerű módjait és technikáit, valamint az ezt szolgáló lehetőségeket és eszközöket. Meg kell győzni a lakosságot, hogy a bűnmegelőzés ösztársadalmi érdek, amiben mindenkinek megvan a maga feladata és felelőssége.

2.1.2.4. Hatékony „bűnüldözési és igazságszolgáltatási munka”.

A bűncselekmények és elkövetőik minél teljesebb körű felderítése, majd következetes és gyors elítélése optimális eszköz.

Fentebbiek alapján jól látható, hogy a bűnmegelőzési feladatok a helyi települési szinten keletkeznek, mégis az önkormányzatnak nem áll rendelkezésre minden módszer és eszköz, amiket a feladat hatékony ellátása igényelne. A jelen koncepció ezért kiemelt hangsúlyt fektet az együttműködésre és a feladatokban érintett szereplők, és szervezetek megszólítására, bevonására. Az önkormányzati feladatcsoportba elsősorban a tájékoztatás és propaganda és a bűnelkövetésre lehetőséget nyújtó alkalmak korlátozása, a megfelelő védekezés alkalmazása sorolható be.

3. HELYZETELEMZÉS

3.1. Veszprém általános jellemzőinek leírása

3.1.1. Veszprém fekvése, földrajzi adottságai, természeti értékei

A város egyik jelképének számító vár eredetileg a Szent-Mihály székesegyház védelmét szolgálta. A későbbi középkori városnak otthont adó Várhegy kitűnő erődítést jelentett, a sziklatömbre épült veszprémi Várnegyed ma is őrzi hajdani hangulatát. A várfalakkal körülvett városrészben szinte valamennyi épület műemléki védeltséget élvez. Itt található többek között az 1810-es földrengés után újjáépített, a város egyik jelképének tekintett Tűztorony. Alsó része még a vár XV. századi őrtornyának maradványa, felső részét a földrengést követő években építették. A 48 méter magas torony őrre éjjel-nappal vigyázta a város biztonságát. Szintén kiemelkedő fontosságú az Érseki Palota, amely a korábbi középkori palotaegyüttes helyén épült. Az épület jelenleg az Érseki Levéltár és a Könyvtár otthona. A Várhegy mellett a másik legismertebb tájképi elem a Kálvária-domb, mely Veszprém ezer éves története során hosszú időn keresztül szintén központi funkciókat töltött be. E kivételes szépségű területek – az 1938-ban átadott Szent-István völgyhíddal és a szintén gyönyörű fekvésű Állatkerttel együtt – ma Veszprém legfőbb turisztikai célpontjait jelentik.

A városképi szempontból egyedülálló Veszprémben a morfológiai viszonyok egyben a város szerkezetét is meghatározzák. Az egyes városrészek közötti kapcsolattartásban fontos szerepe van a Séd völgyhálózatának. A középkori városmag körül először itt, a völgyekben telepedett meg a lakosság, majd innen terjeszkedett tovább a dombtetők, a fennsík irányába. A városszerkezet a domborzati adottságokhoz igazodva alakult ki, a gyűrűs elemeket sugárirányú utak tagolják. A későbbiekben az iparfejlesztés és a nyomában létrejövő és tömegessé váló lakásépítés, valamint a Pannon Egyetem és a hozzá kapcsolódó létesítmények alakítottak ki új városrészeket. A település legsűrűbben lakott részein (Jutasi úti lakótelep és Cholnoky város) él a város népességének több mint fele. A lakó és intézményi területek között jelentős zöldfelületek alakultak ki, míg a város északi részén az ipari, kereskedelmi és közlekedési területek dominálnak. Itt telepedtek le a város legnagyobb termelő ipari foglalkoztatói (Continental Automotive Hungary Kft., a Valeo Auto-Electric Magyarország Kft.). Az északit követően megindult egy újabb ipari terület kialakulása is, a körgyűrű déli részén, a Balatonfüredről érkező 73. sz. főút csomópontjában.

Veszprém közigazgatási területének lakóterületek által el nem foglalt része a tájhasználatot illetően – a természetföldrajzi viszonyoknak megfelelően – kettős képet mutat. Az erdővel fedett területek túlnyomórészt a város belterületétől északra, a Bakony heglábain található, a lombos erdők többnyire őshonos tölgyesekből állnak, de előfordulnak juhar-kőrís elegyesek is. Túlévelű erdőfoltokat, telepített fekete fenyveseket kisebb kiterjedésben elsősorban a településtől keletre és nyugatra találunk. Az erdők aránya a város beépítetlen területeiből 38,9% (5080 ha).

Az erdők nagy része állami, kisebb része magántulajdon, az önkormányzati tulajdonú erdők kiterjedése 44 ha. Rendeltetésük szerint védelmi (pl. talajvédelmi, vízvédelmi, településvédelmi), gazdasági (faanyagtermelő, szaporító-anyag termelő) és közjóléti erdőkre (parkerdő) oszthatók fel.

3.2. Természeti értékek, zöldterületek

A zöldterületeket tekintve Veszprém jól ellátottnak tekinthető, a területek városszerkezeti szempontból kedvezően oszlanak meg. A város zöldterületeinek közel fele működik közhasználatú zöldfelületként. A zöldterületek másik fele magántulajdonban van, így a közhasználat jogilag nem megoldott. A ténylegesen közparkként, közkertként használható felületek esetében ez az arány csak 19%. Annak érdekében, hogy minél több használható zöldfelület álljon rendelkezésre, a zöldfelületek és zöldterületek terület-felhasználásának felülvizsgálata a város részéről folyamatban van. Veszprém egyetlen országos védettségű természeti értéke, a városhoz 1984-ben hozzácsatolt Gyulafirátót lapterülete. A láp a tektonikus mélyedésekben összegyűlő karsztvíz következtében alakult ki. Ezen túlmenően számos helyi jelentőségű védett természeti érték található a városban.

Ugyanakkor, Veszprém közigazgatási területén négy országos jelentőségű Natura 2000 terület helyezkedik el: a Csatár-hegy és a Miklós Pál hegy, a Kádártai dolomitmezők, valamint Papod és Miklád. Ezekon kívül „kiemelt jelentőségű természet-megőrzési területként” említést érdemel az ürgéiről híres Szentkirályszabadjai Különleges Természet-megőrzési Terület. Egy védelemre tervezett természetvédelmi terület van a térségben, a Csatár-hegy Helyi Jelentőségű Természetvédelmi Terület.

3.3. Környezeti tényezők

Veszprém éghajlati adottságai magukon viselik a dunántúli, magasabban fekvő területek jellemvonásait. Az országos 10,5 °C fokos átlaghőmérséklettől Veszprém 9,7 °C fokos évi középhőmérséklete némileg elmarad, miközben az éves csapadékmennyiség 600 mm körüli értékével meghaladja az 567 mm-es országos átlagértéket. A napsütéses órák száma ugyanakkor „kontinentálisabb” jellegű, évi átlagértéke 1960-1980 óra közt mozog, mely magasabb az 1938 órás országos átlagnál. A napsütéses órákból a nyári időszakra 780-800, a téli időszakra 190-200 óra esik.

Levegőtisztaság szempontjából a város viszonylag kevés problémával küzd, az uralkodó nyugati, északnyugati szélirány a 8-as út elkerülő szakaszának déli elhelyezkedése miatt előnyös. Bár a városi mérőállomások adatai nem tekinthetőek az egész városra érvényesnek, a 2011-es adatok alapján megállapítható, hogy a NO₂ koncentráció 1 órás határérték túllépése 30-szor, a szálló por (PM₁₀) 24 órás határérték túllépése 37-szer, míg az ózon (O₃) 8 órás határérték túllépése 16-szor fordult elő. Egyéb szennyezőanyagok koncentrációja egész évben az egészségügyi határérték alatt maradt.

3.4. Területi beágyazottság, térségi szerepek

Veszprém megye (351 ezer fő) a Közép-Dunántúli régióban helyezkedik el, Magyarország 9. legnagyobb területű, és 12. legnagyobb népességű megyéje, az ország lakosságának 3,6%-át tömöríti. Az excentrikus helyzetű megyeközponttal együtt a megyében összesen 15 városi jogú település található.

A megye népsűrűség szempontjából valamivel a vidéki átlag alatt, településsűrűség szempontjából viszont – a dunántúli megyék többségéhez hasonlóan – az átlag felett helyezkedik el: településhálózat-szerkezeti szempontból kiegyenlítettnek tekinthető. Ezt támasztja alá a városi népesség 61,6%-os aránya is, amely valamennyi megye közül az átlaghoz legközelebb eső érték.

Veszprém megye lakosságszáma az országos trendnek megfelelően csökkent az elmúlt két népszámlálás között, ennek 4,5%-os mértéke jelentősen meghaladta a 2,6%-os országos átlagot. A megyén belül mind a térbeli helyzet, mind a településkategóriák szempontjából jelentős különbségek alakultak ki. Míg a Balaton-parti települések esetében kedvezőbbek voltak a demográfiai folyamatok, addig a megye nyugati területeit erőteljes népességfogyás jellemezte. Településméret szerint a városokban valamivel nagyobb volt a csökkenés mértéke, mint a községekben, azonban a törpefalvak népessége drasztikusan visszaesett.

A megyeközpont, Veszprém a 2013. év eleji állapot szerint az ország 16. legnépesebb települése volt. A megyeszékhelyek közül a kisebbek közé tartozik, csak négy másik társa rendelkezik nála kisebb lakosságszámmal. Veszprém város a megye 216 települése közül a legjelentősebb, a megye népességének 17,3%-a lakik itt. A közigazgatásilag Veszprémhez tartozó településrészek közül Gyulafirátót (3000 fő) és Kádárta (1800 fő) a legnagyobb lélekszámúak. A 2013. január 1. óta létező, megyei szint alatt elhelyezkedő járásrendszerben Veszprém szintén központi szerepet tölt be, a Veszprémi járás 19 településből áll, népessége 82 ezer fő. Itt jegyzendő meg, hogy 2013. január 1-én a megye településeinek száma Balatonvilágos Somogy megyéhez csatlakozása miatt eggyel csökkent.

3.5. Térségi szerepek

Bár a rendszerváltás óta számos gazdasági szerepkörrel is kiegészültek Veszprém funkciói, a megyeszékhelyre elsősorban továbbra is, mint hagyományos igazgatási, oktatási, kulturális központra tekintünk. Első központi funkciói 1000 éves múltra tekintenek vissza, a vallási, püspöki központ alapozta meg a város hírnevét, máig tartóan meghatározva a város egyházi szerepkörét.

A különböző hivatalok illetékességi területe mellett Veszprém valódi, a térségben betöltött szerepét a vonzáskörzeti kapcsolatok tükrözik vissza. Ennek mérése legegyszerűbben a munkavállalási célú ingázás segítségével történhet. A 2011-es népszámlálás eredményei szerint Veszprémben a helyben foglalkoztatottak száma 21854 fő, ehhez jön az a 13994 munkavállaló, akiknek lakhelye nem Veszprém van.

A beingázók száma három közeli, városi rangú településről (Balatonalmádi, Várpalota, Zirc) emelkedik ki leginkább. A többi település esetében a távolság növekedésével csökken az ingázási hajlandóság. Ez alól a trend alól a megye nyugati fele és néhány távolabb eső nagyváros (Székesfehérvár, Budapest) jelent kivételt, illetve fordított módon jól érzékelhető, hogy a kis távolság ellenére is Fejér megye határa jelentős töréspontot képez, vagyis a megyében való gondolkodás, a megyeközpont tradicionális mentális képe továbbra is jelenlévő valóság. Törésvonal azonban Veszprém megyén belül is található, a megye északi harmada, a Pápa környéki települések már nem Veszprém vonzáskörzetébe tartoznak.

Kisebbségi mértékben, de elleningázás is van ugyanakkor, 5596 veszprémi lakos nem helyben, hanem a megye és az ország más területein, vagy külföldön dolgozik. A változó településen dolgozók (920 fő), az átmenetileg külföldön tartózkodók (477 fő), az Ausztriában (83 fő), Szlovákiában (8 fő) és Ukrajnában (1 fő) dolgozók az összes elingázó több mint negyedét teszik ki.

Az elingázók száma alapján négy település emelkedik ki a többi közül, a legtöbben (443 fő) a Veszprémmel szomszédos Nemesvámosra járnak dolgozni, mely a 200 főt foglalkoztató Haribo, és a 20 ezer m²-en termelő, szintén kiemelt foglalkoztató, mezőgazdasági kisgépgyártással foglalkozó MTD Hungária Kft. székhelye. Nemesvámost Balatonfüred követi (438 fő), majd Székesfehérvár (431 fő) és Budapest (400 fő) már azon nagy gazdasági potenciállal rendelkező települések körébe tartozik, melyek nagy távolságuk ellenére is magukhoz képesek vonzani a veszprémi munkaerőt. Az elingázási céltelepülések további sorát nem csak „klasszikus” közép- és kisvárosok alkotják, melyek általános funkcióiknál, távolságuknál fogva válnak célponttá, hanem megjelenik számos, specifikus ipari, szolgáltató funkcióval rendelkező település (Várpalota, Herend, Pétfürdő, Berhida) is.

A veszprémi Csolnoky Ferenc Kórház az észak-dunántúli egészségügyi nagytérség egyik kiemelten fontos és sokoldalú szakmaisággal rendelkező, térségi társközpont szerepet betöltő intézménye. 697 aktív és 396 krónikus fekvőbeteg kapacitásán harminchat fekvőbeteg szakma működik, amelyek közül az arc-, állcsont-, és szájsebészet szakmában a teljes nagytérség lakosságát (közel 1,36 millió fő) ellátja. Járóbeteg szakellátás területén 62 szakmában áll a lakosság rendelkezésére, összesen heti 2673 szakorvosi és 1050 nem szakorvosi óraszámmal.

Oktatási szempontból Veszprém legjelentősebb intézménye az országos szerepkörrel bíró Pannon Egyetem. Öt kara (Gazdaságtudományi, Mérnöki, Modern Filológiai és Társadalomtudományi, Műszaki Informatikai Kar, valamint a Keszthelyen működő Georgikon /agrár/) a tudományok széles spektrumát lefedi. Az egyetem a veszprémi oktatási helyszíneken kívül több egyéb településen is rendelkezik képzési hellyel, K+F kapcsolatban áll helyi cégekkel, és kapcsolatai révén Veszprém a nemzetközi tudományos életnek is a részévé vált.

Az egyházi élet kiemelkedő megtestesítője a Veszprémi Érsekség. Hitélete mellett kiterjedt intézményhálózatot működtet: alapítványokat, közoktatási, szociális, kulturális, igazgatási intézményeket, kollégiumokat és levéltárat tart fenn. Országos szerepkörrel rendelkezik a hittudományok oktatásában a Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola. A vallási megoszlást tekintve a római katolikusok mellett jelen van a görög katolikus, református és evangélikus egyház is. A népszámláláson felekezethez nem tartozónak a lakosság kevesebb, mint ötöde vallotta magát.

Veszprém életében kiemelt szerepet játszik az idegenforgalom. A várost felkereső turisták jelentős része a balatoni illetve hévízi nyaralása közben látogat el Veszprémbe. Ezek között jelentős számban vannak külföldiek, elsősorban németek és oroszok, de a spanyol, francia és holland látogatók száma is magas. Ennek ellenére Veszprém pozíciója a vendégéjszakák alapján csak középmezőnybeli, melynek oka éppen az, hogy a turisták nagy része valamely közeli szálláshelyről csak egy napra érkezik a városba.

Erre a hátrányos helyzetre jelentenek megoldást a több tízezer érdeklődőt vonzó fesztiválok (Gizella Napok, A TÁNC Fesztiválja, Kabóciádé, Utcazene Fesztivál, VeszprémFest) melyek ideje alatt már gyakorlatilag nem lehet szálláshelyet találni a városban. A fesztiválok mellett kiemelkedő a színházak (Veszprémi Petőfi Színház, Pannon Várszínház, Kabóca Bábszínház), a Veszprémben található 10 múzeum és a Városi Művelődési Központ szerepe. Az Eötvös Károly Megyei Könyvtár és a Magyar Nemzeti Levéltár Veszprém Megyei Levéltára szakfeladataik mellett szintén részt vesznek a város kulturális életében.

A turisták által leglátogatottabb célpont az állatkert, melyet a vár és a Veszprém Aréna követ. A Kittenberger Kálmán Növény- és Vadaspark a budapesti állatkert után az ország második, vagyis első vidéki állatkertjeként létesült a Fejes-völgyben, 1958-ban. Az elmúlt években végrehajtott szisztematikus, átgondolt fejlesztéseknek köszönhetően az állatkert számos új vonzerővel bővült. Egy hektáros területével kiemelkedő fejlesztést jelentett az Afrika-szavanna kifutó, az ehhez kapcsolódó Afrika házban pedig az állatok zárt térben is megfigyelhetők. Európában is egyedülálló a Csimpánzvilág komplexuma, a legnagyobb siker azonban a múlt évben átadott elefántház, foka- és pingvinkifutó, valamint a madárröpte. A múlt évben befejezett nagyszabású fejlesztéseknek köszönhetően is a Veszprémi Állatkert nem csak a város, de a térség legnagyobb látogatószámot elkönyvelő intézményévé vált, évi 300 ezer feletti vendéget fogad. Pozíciója a többi dunántúli állatkerthez képest (Pécs, Győr) is előnyösebb, mivel nem csak a kifejezetten e célból érkező látogatókat vonzza, hanem a Balaton közelségének köszönhetően az ottani nyaralókat is. A fürdőzésre kevésbé alkalmas napokon a balatoni vendégforgalom egyik elsődleges célpontja Veszprém.

Szintén a város vonzerejét növeli a 2008-ban átadott Veszprém Aréna, Magyarország második legnagyobb vidéki sport- és rendezvénycsarnoka. A csarnok nem csak számos sporteseménynek (kézilabda, kosárlabda, röplabda, teremlabdarúgás, küzdősportok, torna, stb.), de konferenciáknak, táncversenyeknek, divatbemutatóknak, koncerteknek is otthont ad.

A térségben évek óta működik a Bakony és Balaton Térségi TDM szervezet, amelynek illetékességi területe kiterjed a Bakony és a Balaton-felvidék fontos területeire, és a turizmus egyik helyi motorjának tekinthető.

3.6. Közlekedés, úthálózat jellemzők

Veszprém csomóponti jellegénél fogva különböző térségi szintek közlekedési igényeit elégíti ki. Mint központi szerepkörű település jelentős forgalmat vonz a környező településekről, ugyanakkor mind kelet-nyugati, mind észak-déli irányban tranzit utak keresztezési helye is.

Az e forgalomból adódó terhelés döntő része azonban az elkerülő szakaszokon haladva ma már nem érinti a települést. A megyeszékhely és térsége számára a 8-as számú országos főút jelenti a legfontosabb kelet-nyugat irányú kapcsolatot, amelynek az elmúlt években megvalósult fejlesztései új minőséget teremtettek a Székesfehérvár irányú közlekedésben. Az észak – déli irányú közlekedési kapcsolatokat a 82-es, 72-es és 73-as számú főutak biztosítják.

A közúti közlekedést tekintve a város legfontosabb közlekedési tengelye a 8. sz. Székesfehérvár – Szentgotthárd főút, amely Budapest és Graz között teremt nagytérségi összeköttetést. A 710-es számú, a Balaton keleti partján futó elkerülő útszakasz átadása óta azonban már csak a legrövidebb, de nem a leggyorsabb útvonal a 8-as út a főváros megközelítéséhez. Észak-déli irányban két alsórendű út mellett a 73. sz. főút biztosítja a kapcsolatot a Balatonnal, míg Győr felé a 82. sz. főút viszi tovább a forgalmat.

3.7. Munkaerőpiac

A gazdaságilag aktív népesség aránya Veszprém városában 2011-re 49%-ra, 30 218 főre emelkedett. Ezen belül a foglalkoztatottak száma kicsivel csökkent, a munkanélkülieké pedig nőtt. A 27 450 teljes munkaidőben foglalkoztatott 75%-ának volt a munkahelye helyben.

A kétezres években a gazdaságilag aktívak korcsoportok szerinti összetételében lényeges változás következett be. Lényegesen csökkent a 30 év alatti foglalkoztatottak száma és aránya. Ez azzal is magyarázható, hogy 2011-ben több mint dupla annyi 20 és 29 év közötti fiatal tanult nappali tagozaton, mint 2001-ben. Tehát a 30 év alattiak között növekedett az eltartottak aránya, ami a magasabb iskolai tanulmányok végzésével függ össze. A 30 és 59 év közöttiek adják a foglalkoztatottak 78%-át. 2011-ben a 60 év felettek közül 1 400-an dolgoztak (1 084-en nyugdíj mellett). Ez a szám több mint kétszerese a 10 évvel korábbi számnak, ami az idősödő társadalommal magyarázható. Tehát elmondható, hogy többen tanulnak tovább, és ezzel összefüggésben később állnak munkába, viszont később is hagynak fel az aktív munkavégzéssel. A foglalkoztatottak 94%-a aktív kereső, ami magas számnak tekinthető.

Jelenleg Veszprém-ben a város lakosságának közel 45%-a eltartottnak vagy inaktív keresőnek és 4,5% munkanélkülinek minősül. Különösen magas az inaktív keresők között a nők aránya, aminek okai között a gyermekvállalás (gyes, gyed, stb.) is szerepet játszik.

3.8. Demográfia

Veszprém város lakónépessége, a korábbi pár évet jellemző csökkenés után 2005 óta folyamatosan növekedett. Veszprém lakónépessége 2011-ben a népszámlálás szerint 61721 fő volt. Ugyanakkor a lakónépessége a népesség-nyilvántartás adata szerint 2011. év végén 64024 főnél járt. A lakónépesség adatokban mutatkozó különbség (2303 fő) oka minden bizonnyal a városra jellemző, nagyszámú, leginkább a tanulás miatt jelenlévők-távollévők

nyilvántartott adatában keresendő, ami eltért a népszámlálás időpontjában adott és rögzített válaszokkal.

A népességszám-változási folyamat megváltozása a népességszám-változás két fő összetevőjében is megnyilvánul: míg 2004-ig mind a természetes szaporodás, mind a vándorlási egyenleg negatív volt, azóta viszont mind a két tényező tekintetében megfordult a trend és enyhe növekedést regisztráltak. A növekedés hátterét elsősorban a városba beköltözők adják, akik elsősorban a fiatalabb korosztály képviselői, körükben pedig a gyermekvállalás is erőteljesebben jelentkezik.

A lakosság az országos folyamatokhoz hasonlóan öregedő, azonban ennek alacsony mértéke különösen az országosnál, de még a hasonló lakosságszámmal bíró megyei jogú városok átlagánál is kedvezőbb. Ugyanakkor az egyes korcsoportokba tartozók arányát vizsgálva megállapítható, hogy a munkaerő-piaci és minden egyéb életviteli szempontból aktív csoportnak számító 30-49 éves korosztály részesedése a teljes lakosságon belül kiemelkedő az országos adatokhoz viszonyítva.

Figyelmeztető jel ugyanakkor, hogy a 18-29 évesek csoportját nézve, a részesedésük mind az országos, mind a hasonló városokhoz viszonyítva alacsonyabb a lakosságon belül, ami már a középtávnál alig hosszabb időtávban is kockázatot jelenthet mind a helyi társadalom, mind a gazdaság fejlődésére.

A fiataloknak perspektívát nyújtó – elsősorban gazdaságfejlesztési – projektek ugyanakkor megfordíthatják a tendenciát, és Veszprém lakossági összetételén jelentősen változtathatnak. A város adottságai és lehetőségei a fiatal pályakezdő iparosoknak és az egyetemistáknak egyaránt perspektívát adhatnak.

Az eltartottsági ráta – ami az idősek és a fiatalok arányát fejezi ki a munkaképes korúak arányában – hasonló az országos átlaghoz (25,1%), és az egyik legkedvezőbb a városok között: 2011-ben száz aktív korú lakosára 53 eltartott (20 gyermek és 33 időskorú) jutott. Ez az adat bizakodásra adhat okot, ugyanakkor óvatosságra int, hogy a korszerkezet előregedését jelző öregedési index – az idős népesség aránya a fiatalok arányában – értéke 130 volt. Ez azt jelenti, hogy 100 gyermekkorúra 130 (országos érték: 119) időskorú jut, ami a népesség természetes utánpótlásának csökkenésével alacsonyabb jövőbeni lakosságszámhoz vezethet.

A település lakosságszámának stabilizálásában fontos feltétel a vonzó települési környezet, és oktatási, életminőségi szolgáltatások, és nem utolsósorban a helyi gazdaság perspektivikus fejlődése. Így érdemes szem előtt tartani azt a lehetőséget a korösszetétel fenntarthatóságának javítására, hogy az egyetemisták helyben maradjanak, és itt vállaljanak munkát; mindez a helyi gazdaságfejlesztés során az egyetemi, főiskolai képzésből kikerülő munkaező-kínálatához alkalmazkodó gazdaságfejlesztési irányokat is feltételez.

3.9. **Összefoglaló**

Veszprém városát a 2008-as gazdasági válság szerencsére nem sújtotta, a korábban megindult növekedési pálya az elmúlt években is megmaradt. Bár a városban a szolgáltatóipar a legjelentősebb, az ipara is igen jelentős, amely leginkább néhány nagyvállalat köré csoportosul. Fontos a város számára a külföldi tőke, amely munkahelyet

teremt a város jól képzett lakosságának. A Pannon Egyetem és a jó minőségű szakközépiskolák hozzájárulnak, hogy a szellemi foglalkozásúak aránya magas a munkaerőpiacon és erős a város kutatás-fejlesztése. A szálláshelyek számát jelentősen bővítették az utóbbi években és lényeges lépéseket tettek a városmarketing területén. Az Önkormányzatnak jelentős szerepe van a városban, hiszen az egyik legnagyobb foglalkoztató. A központi költségvetéstől származó források csökkenése miatt az önkormányzatnál egyre fontosabb a belső gazdálkodás optimalizálása.

4. VESZPRÉM VÁROS BŰNMEGELŐZÉSI ÉS KÖZBIZTONSÁGI HELYZETE

Veszprém lakóinak életminőségét nem csak a bűncselekmények alakulása, hanem egyéb olyan, a közterületeken tapasztalható jogsértések, zavaró körülmények is befolyásolják, mint az illegális árusítás, köztisztasággal kapcsolatos szabálysértések, koldulás, hajléktalanok utcai megjelenése, közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése. A lakosság többsége a kutyatartással és a parkolási szabálytalanságokkal kapcsolatos jogsértéseket tartja a mindennapi élet leginkább zavaró tényezőinek.

A közbiztonság védelme a rendőrség alapfeladata. A Veszprémi Rendőrkapitányság illetékességi területén a közbiztonsági helyzetről elmondható, hogy évek óta stabil, a bűnügyi, közbiztonsági viszonyok szélsőségektől mentesek, a közterületek, közösségi létesítmények és nyilvános helyek biztonsága szavatolt. A közterületi jelenlét a lakosság szubjektív biztonságérzetét javító intézkedési program keretében elvégzett besorolás alapján 2014. július 01-től Veszprém városában állandó, napi 24 órás rendőri jelenlét biztosított. A közterületen elkövetett bűncselekmények számában jelentős csökkenés állt be 2014. évben, mivel a 2013. évben regisztrált 310 bűncselekmény helyett 2014. évben 239 történt, amely 23%-os csökkenést jelent.

2014-ben rablás bűncselekmény Veszprém város területén 8 esetben, garázdaság bűncselekmény 46 esetben történt. A város területén 569 lopást, 80 testi sértést, s 66 rongálást követek el ugyanebben az évben. Az elfogások száma Veszprém város területén 2014. évben összesen 159, előállítás 413 esetben történt.

A település területén az elmúlt évben nem történt a közbiztonság szempontjából kiemelt érdeklődést kiváltó bűncselekmény. A közterületen elkövetett bűncselekmények nyomozáseredményességi mutatója 2014. évben 72,4 % volt.

4.1. A jogsértések és bűnelkövetések elmúlt időszakot érintő statisztikáinak a bemutatása

4.1.1. Közlekedésbiztonsági helyzet

A közlekedésbiztonság a közbiztonság része. Szoros kapcsolatban van a közbiztonsággal a közúti közlekedés zavartalansága. A városműködés egyik meghatározó alrendszere a közlekedés. A kerékpáros és gyalogos közlekedés támogatása a városlakók életkörülményeit kedvezően befolyásolja. A kerékpáros közlekedés útvonalainak kijelölése, a balesetek megelőzését szolgáló megoldások kialakítása és a gyalogosközlekedés infrastruktúrájának javítása olyan környezetbarát városi közlekedési módokat segít, amelyek egészséget védő formában alkalmasak egyes feladatok betöltésére, ezért lehetőségeik megteremtése érdekében a feltételrendszerük fejlesztése szükséges. A kerékpárral közlekedők jelentős számú növekedése révén fontos a biztonságos kerékpározás feltételeinek megteremtése.

1. táblázat Veszprém város területén bekövetkezett személyi sérüléssel közúti balesetek alakulása

	Összes baleset	Halálos	Súlyos	Könnyű
2013.	46	0	6	40
2014.	52	1	18	33
Változás	13,04 %	-	200 %	-17,5 %

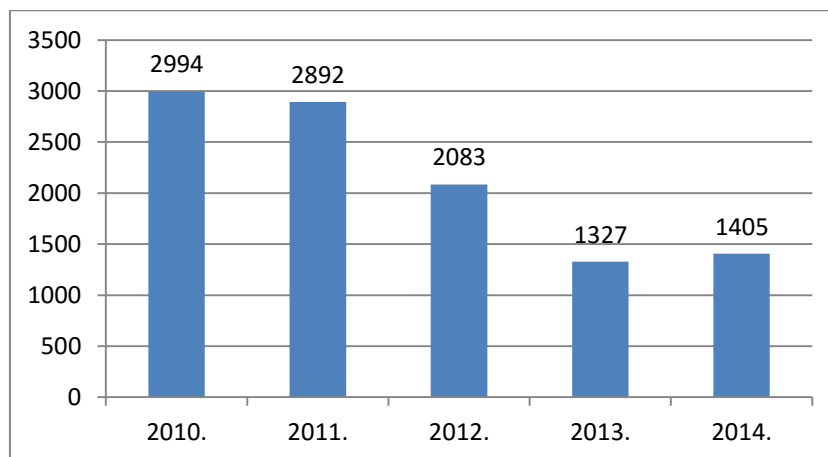
Forrás: Rendőrségi jelentés 2013-2014

A Veszprémi Rendőrkapitányság illetékességi területén a közlekedéssel kapcsolatba hozható jogsértő cselekményeket elemezve megállapítható, hogy a terület közlekedésbiztonsága megfelelő, szélsőségektől mentes. A balesetek eloszlását elemezve megállapítható, hogy baleseti gócpontokról nem beszélhetünk. Helyi jelentőségű közlekedési problémák a külső útgyűri és a kivezető utak csatlakozásánál figyelhetőek meg elsősorban a Balaton irányába a nyári időszakban. Veszprém város belterületén nem található olyan útszakasz, illetve kereszteződés, amelyet gócpontnak nevezhetnénk. A balesetek előfordulási helyei lényegesen messze esnek egymástól. Egyes gazdasági tevékenységek (bankok, biztosítók, irodák, vendéglátás, stb.) fejlődésével a belvárosi területek funkcióváltása tovább növeli a parkolási igényeket.

4.1.2. A regisztrált bűncselekmények számának alakulása

1. ábra Veszprém városban elkövetett bűncselekmény száma

1. ábra Veszprém város összes bűncselekményének száma

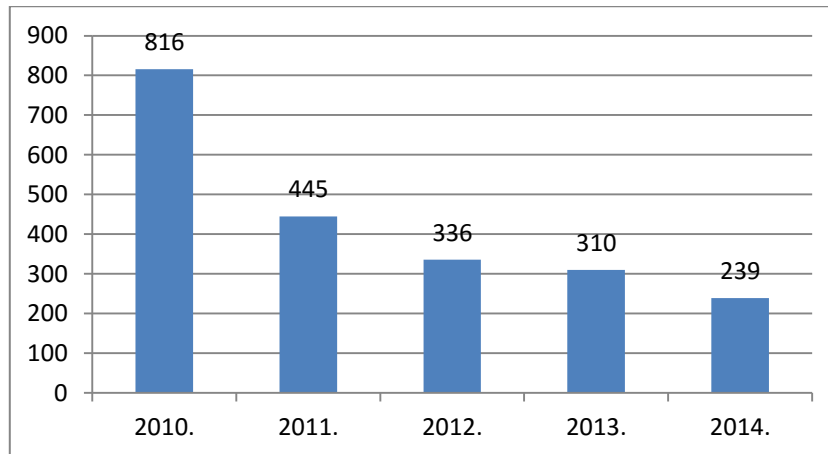
Forrás: Rendőrségi jelentés 2009-2014

Veszprém város területén elkövetett, regisztrált bűncselekmények számában 2010. évtől kezdve csökkenést figyelhetünk meg egészen 2013-ig. 2013. évben jelentősnek mondható csökkenés látható, mivel 2013. évben a regisztrált bűncselekmények száma 1327, míg ez a szám 2012. évben még 2083 volt. Azonban a regisztrált bűncselekmények számában 2014. évben növekedés tapasztalható. A 2013.

esztendőben a regisztrált bűncselekmények száma 1327 volt, ezzel szemben ez a számadat 2014. évben 1405-re változott.

4.1.3. **Közterületen elkövetett bűncselekmények**

2. ábra Közterületen elkövetett bűncselekmények száma

Forrás: Rendőrségi jelentés 2009-2014

A Veszprémi Rendőrkapitányság illetékességi területén, az ott lévő településeken, városokban, községekben, a közutakon biztosították a rendőri jelenlétet, hatékonyan léptek fel a közbiztonság, és a közlekedésbiztonság fenntartása érdekében. A járőrszolgálati, körzeti megbízotti, őrzési, kísérési, valamint bűnügyi, közlekedésrendészeti, igazgatásrendészeti, megelőzési tevékenységet, az együttműködési megállapodásokból adódó feladatokat végrehajtották. Az intézkedéseik célirányosak, ugyanakkor törvényesek, szakszerűek és arányosak voltak. A működési területükön, az összes bűncselekmény vonatkozásában a közterületen elkövetett jogsértések száma csökkenő tendenciát mutat.

A közterületen elkövetett bűncselekmények számában jelentős változást 2011-ben figyelhetünk meg, hiszen ekkor a bűncselekmények száma 816-ról 445-re csökkent. Nem állt be jelentős változás 2013. évben, mivel a 2012. évben regisztrált 336 bűncselekmény után ez 2013. évben 310-re csökkent, amely közel 8%-os pozitív irányú változást jelent. Jelentős csökkenés állt be 2014. évben, mivel a 2013. évben regisztrált 310 bűncselekmény helyett 2014. évben 239 történt, amely 23%-os csökkenést jelent.

A közterületen elkövetett bűncselekmények nyomozáseredményességi mutatója 2014. évben 72,4 %, szemben a 2013. évi 52,6 %-os számadattal.

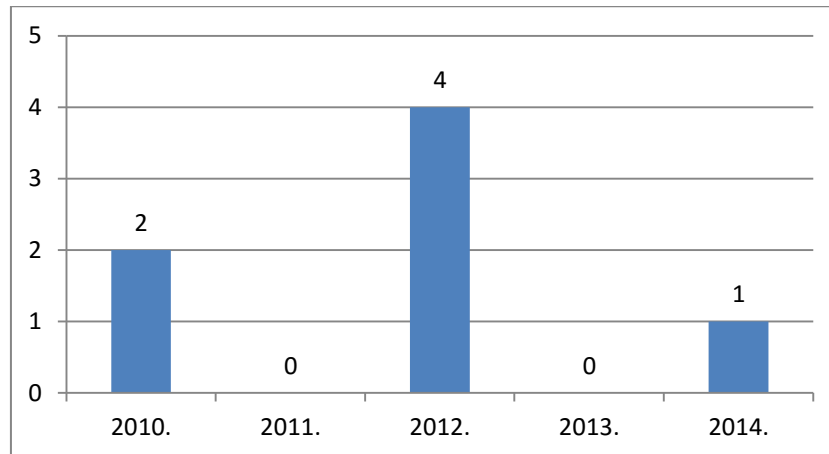
4.1.4. **Regisztrált, kiemelten kezelt bűncselekmények számának alakulása**

A kiemelten kezelt bűncselekményekkel kapcsolatban összességében megállapítható, hogy az elmúlt évben emelkedés mutatkozott, és a nyomozáseredményességi mutató

össességében 43,6 %-ra változott 2014-ben ezen bűncselekmények tekintetében (2013. évben 41,5 %).

4.1.5. Emberölés

3. ábra Emberölések száma

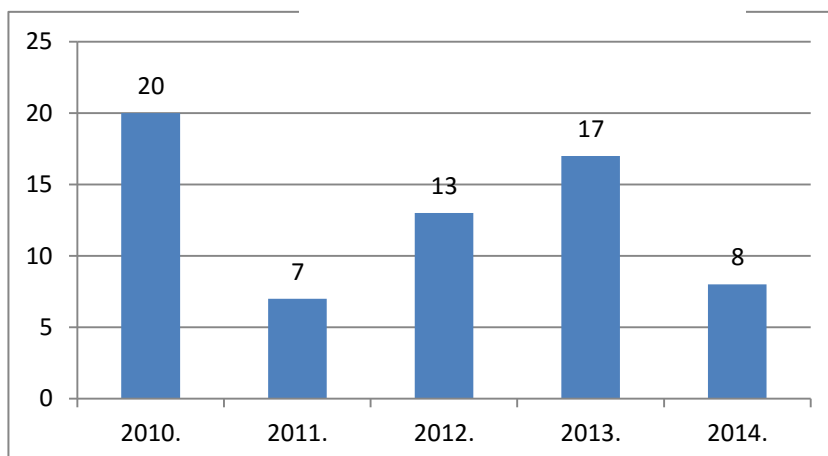

Forrás: Rendőrségi jelentés 2009-2014

Veszprém városban 2011. évben és 2013. évben nem történt emberölés, ezzel szemben 2010. évben 2, 2012. évben pedig 4 emberölés történt. 2014-ben 3 esetben (2013. évben 6) folytattak a megyében nyomozást emberölés miatt, ebből 1 kísérlet Veszprém városban volt, az elkövetőjét elfogták.

4.1.6. Rablás

4. ábra Rablások száma

Forrás: Rendőrségi jelentés 2009-2014

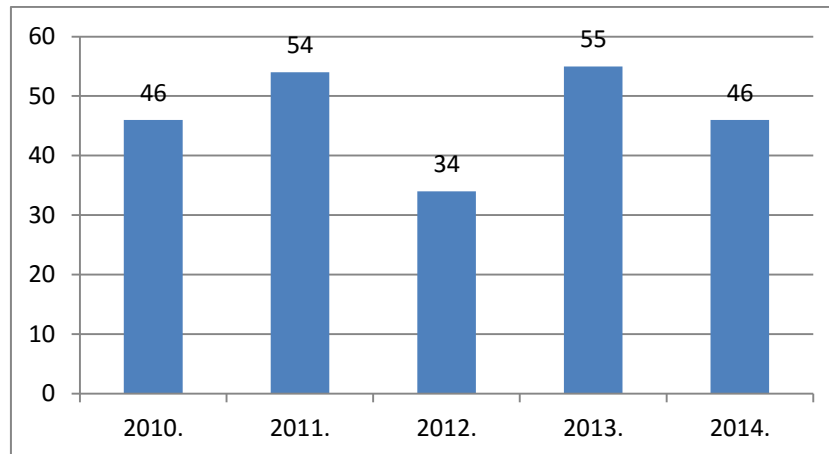
A lakosság biztonságérzetét jelentősen befolyásoló erőszakos jellegű bűncselekmények közül a rablások vonatkozásában kismértékű emelkedés történt 2012-ben, azonban ezekben az ügyekben a lehető legnagyobb gondossággal és

odafigyeléssel jártak el, mely alapján e bűncselekmény kategóriában kiemelkedően jó (78,5%-os) nyomozási eredményességet értek el 2012-ben.

Ebben az évben 13 rablás történt, 2013-ban 17, 2014-ben pedig 8 bűncselekményt követtek el Veszprém város területén. A rablás bűncselekmények nyomozáseredményessége 63,6 %-ra változott, a 2013. évi 53,8 %-hoz képest.

4.1.7. **Garázdaság**

5. ábra Garázdaságok száma

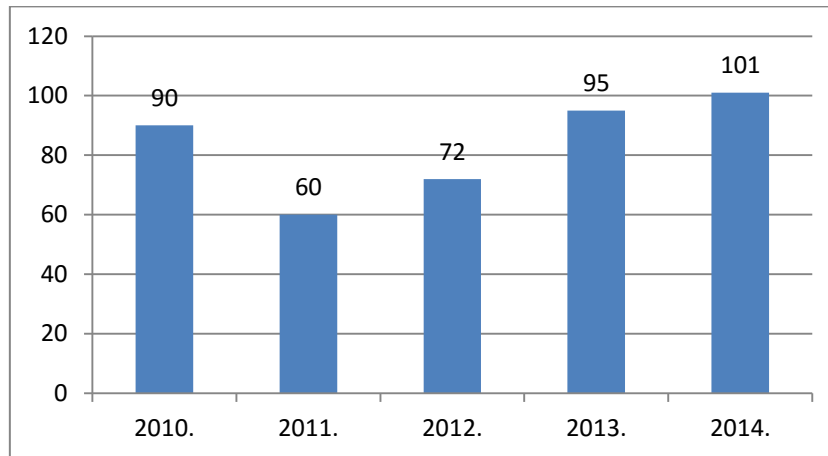

Forrás: Rendőrségi jelentés 2009-2014

Garázdaság tekintetében 2010. évben 46-ot követtek el Veszprémben, 2011-re ez az adat 54-re nőtt. 2013. évben 55 bűncselekményt Veszprém város területén követtek el, a 2012 évi adat 34. Garázdaság miatt 2014. évben 383 esetben (2013. évben 369) folytattak a megyében nyomozást, ezek közül 80 nyomozást (2013. évben 100) a Veszprémi Rendőrkapitányság vizsgálta, amiből 46 bűncselekmény Veszprém város területén (2013. évben 55) történt. Így tehát 2013-ról 2014-re 16,4%-os javulás történt. A garázdaság bűncselekmények nyomozáseredményessége 81,3%-ra változott, a 2013. évi 77,1%-hoz képest.

4.1.8. Lakásbetörés

6. ábra Lakásbetörések száma

Forrás: Rendőrségi jelentés 2009-2014

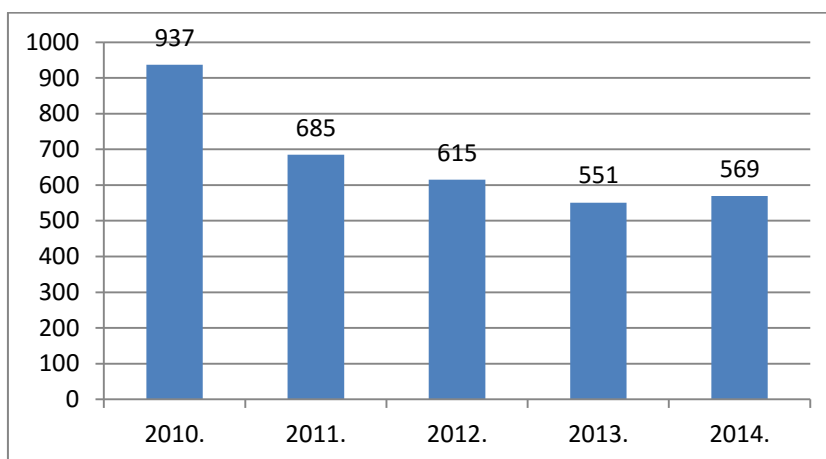
2011-ben jelentős csökkenés következett be a lakásbetörések területén, 60 esetet regisztráltak, ami 30-al kevesebb, mint 2010-ben. A lakásbetöréseknél 2012-ben emelkedés mutatkozott. A lakásbetörések számának csökkentése érdekében Veszprém város vonatkozásában már 2011. évben „Biztonságos Otthon” elnevezéssel bűnmegelőzési programot indítottak, melyet 2012-ben is folytattak.

2013. évben 95 lakásbetörést követtek el Veszprém város területén, míg az előző évben 72 ilyen jellegű bűncselekmény történt. 2014. évben 101 bűncselekményt követtek el. A lakásbetörés bűncselekmények nyomozáseredményessége 48,4 %, a 2013. évi 39,8%-hoz képest.

4.2. A kiemelten kezelt bűncselekmények körén kívüli fontosabb bűncselekmények áttekintése

4.2.1. Lopás

7. ábra Lopások száma

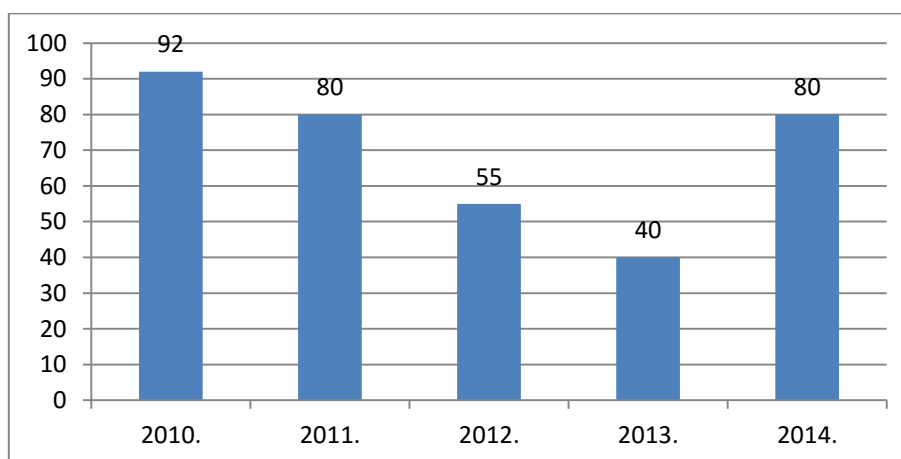
Forrás: Rendőrségi jelentés 2009-2014

A lopások számában 2010. óta folyamatosan csökkenő tendenciát figyelhetünk meg. 2014-ben azonban emelkedés történt a lopások számában. 2014. évben 569 lopás bűncselekményt követtek el Veszprém város területén.

A lopás bűncselekmények nyomozáseredményessége 32,7%, szemben a 2013. évben 31,3%-os számadathoz.

4.2.2. Testi sértés

8. ábra Testi sértések száma

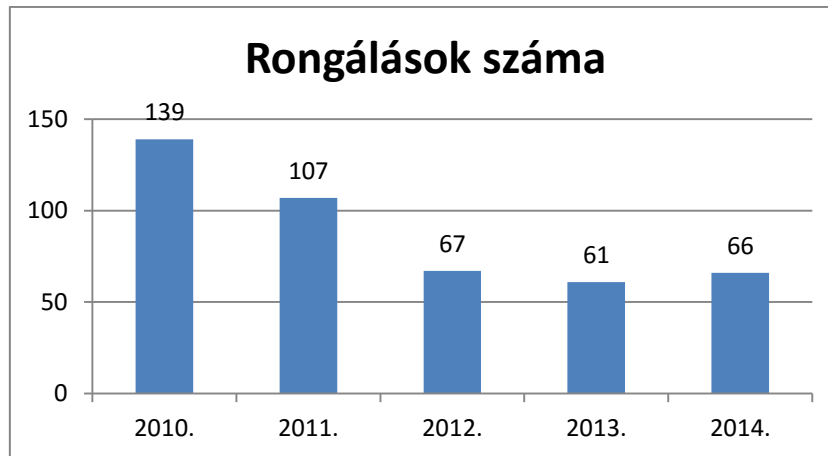
Forrás: Rendőrségi jelentés 2009-2014

2014. évben 80 testi sértés bűncselekmény történt Veszprém város területén, mely jelentős mértékű romlást jelent az ezt megelőző évi adatokhoz képest.

A testi sértés bűncselekmények nyomozáseredményessége a 2013. évben számított 81,3 %-ról 87,6 %-ra nőtt a 2014. évben.

4.2.3. Rongálás

9. ábra Rongálások száma

Forrás: Rendőrségi jelentés 2009-2014

2014-ben rongálás miatt 66 esetben kellett eljárni (2013. évben 61) Veszprém város területén. Ez némi romlást jelent az adatok tekintetében. A rongálás bűncselekmények nyomozáseredményessége 22,8 %, szemben a 2013. évi 24,3 %-os értékkel.

4.2.4. A tulajdon elleni szabálysértésekkel kapcsolatos tapasztalatok, adatok

A Veszprémi Rendőrkapitányságon 2013-ban összesen 681 tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt indult eljárás, ami jelentős növekedés a 2012-ben mért 199 ügyszámhoz képest.

2014-ben összesen 607 tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt indult eljárás, ez viszonylag jelentős változás a 2013. évi 681 ügyszámhoz képest. Az elzárással sújtható szabálysértések vonatkozásában jelentős csökkenés tapasztalható, a Veszprémi Rendőrkapitányság ügyszáma 893-ról 801-re csökkent, amely szám tartalmazza a tulajdon elleni és egyéb elzárással sújtható szabálysértéseket is.

2014-ben a tulajdon elleni szabálysértések felderítési mutatója összességében: 36,56 %.

2. táblázat Tulajdon elleni szabálysértések számának alakulása

Szabálysértések		2014. év
-----------------	--	----------

megnevezése	2013. év	
lopás	364	338
sikkasztás	21	7
jogtalan elsajátítás	28	25
csalás	124	108
rongálás	124	128
hűtlen kezelés	6	0
orgazdaság	5	1
nem gépi meghajtású jármű jogtalan használata	4	0
készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés	5	0

Forrás: Rendőrségi jelentés 2013-2014

4.2.5. **Kábítószerrel kapcsolatos bűnelkövetés**

Kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények elkövetése miatt a 2012-es évi 46-al szemben 2013 évben 40 esetben folytatott le büntetőeljárást a Veszprémi Rendőrkapitányság. A legtöbb esetben fogyasztók kerültek látókörükbe. A látenciát is figyelembe véve megállapítható, hogy a Veszprémi Rendőrkapitányság területén nem emelkedett a kínálat, a kedvezőbb statisztikai szám az eredményesebb felderítésből adódik.

A „kábítószerrel való kereskedés” bűncselekmény miatt több mint 50 személlyel szemben jártak el 2014-ben. A tiltott anyagok között még mindig meghatározó a marihuána, az ún. „keményebb” szerek használata kevésbé jellemző.

4.3. **A közbiztonság és bűnmegelőző munka eszközzrendszere – Közterületfelügyelet**

A közbiztonság fenntartása és a bűnmegelőzési tevékenység területén komplex szemléletet alakítottunk ki, ami folyamatos, magas színvonalú és összehangolt együttműködésben ölt testet a Rendőrség, a Polgárőrség és a Közterületfelügyelet között. A Közterületfelügyelet működtetésével megteremtjük az önkormányzat helyi rendészeti szervezetét, amely a jogszabályokban meghatározott feladatkörében a közrend fenntartásában, és a bűnmegelőzési tevékenységben meghatározó szerepet tölt be. A közterületfelügyelők munkájuk során szoros együttműködésben látják el feladataikat a rendőrség közrendvédelmi osztályának járőreivel, polgárőrökkel.

2014. március 31-én átadásra került a Stromfeld úti Körzeti Megbízotti Iroda. Hetente két alkalommal (kedd, csütörtök) 12.30 – 15.00-ig a Közterületfelügyelet vezetője, vagy megbízott munkatársa rendszeresen képviselteti magát a Jutas lakótelepen kialakításra

kerülő Irodán. Az állampolgárokkal egy közvetlenebb kapcsolatot tudunk kialakítani, igyekszünk a lakosság életének részévé válni. Tapasztalataink alapján valóban szükséges a rendszeres jelenlét, hiszen több a periférián élő ember, az életminőséget befolyásoló antiszociális magatartásformák elleni hatékony fellépésre szükség van.

A Közterületfelügyelet fő feladata a közterületi rendezettség, tisztaság, élhető környezeti rend védelme, a lakosságszolgálat és település-kiszolgálás, rendezvények biztosítása. Mindez a közösségi élettér, a város fejlődése érdekében történik.

A Közterületfelügyelet – különösen a rendészeti törvény hatályba lépése óta – fontos szerepet tölt be a társadalmi igények megfelelő becsatornázásával a bűnmegelőzés együttműködési rendszerében. Az Rftv. egységbe foglalja a közrend, közbiztonság érdekében a Rendőrséggel együttműködőket. Az együttműködéssel a kapcsolódási pontokra, az egymás munkáját kiegészítő, támogató sajátosságokra kell figyelmet fordítani a hatékonyság fokozása érdekében.

Olyan problémákkal is szembesülünk, különösen az idős korosztály részéről, amelyek kezelése már túlnő a rendészeti kereteken, szociális, társadalmi gyökerei vannak.

A Közterületfelügyelet szerepvállalása a helyi közösség biztonságának erősítésében javítja az emberek életminőségét. A lakosság pozitívan reagál a közös szolgálatokra, azonnali segítséget kapnak a járőrpárostól. A szolgálat a belvárosra és különösen Jutasi úti lakótelepre terjed ki.

Az állampolgárok jelentős része a maga településrészén kívánja látni a biztonságát veszélyeztető jelenségek felszámolását, megelőzését – ez nehéz feladat elé állítja a Felügyeletet, hiszen a közbiztonság állapota meghatározóan befolyásolja a biztonságérzetet, ami egyben egyfajta indikátora is a lakosság közérzetének.

Veszprémben, a Jutasi úti lakótelepen a Haszkovó u. 18. szám környékén és közlekedésileg frekventált egyes bevásárlóközpontok környékében az ott élők a hajléktalan személyekkel együtt járó kellemetlenségeket egyre nehezebben tolerálják. Részben a lakhely-nélküliek miatt a környék állapota leromlott, szennyezetté vált, és a sokszor ittas, agresszívan viselkedő, erőszakos személyek riadalmat keltenek az arra közlekedő állampolgárokban. Az önkormányzatra és a rendőrségre egyre nehezedő nyomást gyakorolnak ezek a problémák, a közterületfelügyelők és a rendőrök is visszatérő ellenőrzéseket hajtanak végre az említett területen. Ez az intézkedés eredményes is, azonban csak addig, amíg a hatóság a helyszínen tartózkodik, ugyanis távozás után a jogsértésekre vonatkozó bejelentések megszorodnak, viszont létszám hiányában a folyamatos jelenlét nem biztosítható.

A videokamerás térfelügyeleti rendszer bővítésére és korszerűsítésére nagy szükség lenne. Ha a fejlesztés létrejönne, a kriminalitásra legérzékenyebb közterületek állandó ellenőrzése megvalósulna, a szabálysértések száma visszaszorításra kerülne. (A

kameráknak köszönhetően egyes bűncselekmény típusok száma csökkenő tendenciát mutatna, emellett pedig a felderítések hatékonysága is növekedne).

A térfigyelő kamerák legnagyobb jelentősége a lakosság biztonságérzetének javításában mutatkozik, egyfajta bűnmegelőző szerepet tulajdonítanak nekik. A térfigyelő kamera megnevezés elsősorban a városokban és más településeken a térfigyelő rendszer részeként felszerelt biztonságtechnikai kamerát jelenti. A közterületek megfigyelése az adott területen található közterületi értékek, a magántulajdon és a közbiztonság védelmét szolgálja. A térfigyelő kamerák a rendőri jelenlétet nem pótolják, de a bűncselekmények megelőzésében és felderítésében meghatározó szerepet töltenek be. Térfigyelő rendszert kizárólag a rendőrség és az önkormányzati közterületfelügyelet üzemeltethet. A felvételek kezelése szigorú törvényi szabályozás szerint történik. A kamerarendszerek által rögzített felvételek kizárólag a törvényben felsorolt eljárásokban (pl.: büntető- vagy szabálysértési eljárás) használhatóak fel.

A térfelügyeleti rendszer működésének célja:

A térfelügyeleti rendszer célja a közbiztonság erősítése, a bűnmegelőzés és a bűnüldözés. E célokat egyenként vizsgálva megállapítható, hogy a térfelügyeleti rendszer telepítése és fejlesztése jelentősen befolyásolja a lakosság szubjektív biztonságérzetét. A jogszabálysértő cselekményeket az üzemeltető észleli, ezzel visszatartó hatás érhető el.

Ezen cselekmények észlelése azonban önmagában nem elégséges, sem a bűnmegelőzési, sem a bűnüldözési cél megvalósításához, ahhoz az észlelést követő legrövidebb időn belül foganatosított jogszerű intézkedés szükséges mind a szabálysértések mind a bűncselekmények vonatkozásában. Mindezeket figyelembe véve megállapítható, hogy a térfelügyeleti rendszer működése csak a közterületi szolgálat működésével együtt hatékony.

Veszprém területén jelenleg 71 db kamerából álló térfigyelő rendszer van kiépítve. (53 db Intellio, 18 db Hikvision típus) Ezek mikrohullámú hálózaton keresztül csatlakoznak a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság épületében lévő szerverhez. A jelátvitelt a domborzati viszonyok miatt épületek tetején elhelyezett átjátszók segítik.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata a Veszprémi Rendőrkapitányság javaslata alapján a közbiztonság növelése érdekében további 14 db térfigyelő kamerát helyezne el a város több pontján. Ezek többsége a Jutasi úti lakótelep területén kerül felszerelésre, mivel a többi városrészhez képest itt magasabb a bűnesetek száma. További kamerák a város kivezető útjain, illetve jelentősebb közlekedési csomópontjaiban kerülnek telepítésre. Új, duplikált szerver fogja biztosítani a megfelelő teljesítményt és üzembiztonságot, nagyméretű monitorok pedig a megfelelő megjelenítést.

A Veszprémi Rendőrkapitánysággal folytatott egyeztetés alapján a kameraképek folyamatos figyelése továbbra sem megoldott. Felmerült a kritikus időszakokban (rendezvények idején, hétvégén az esti órákban) a szakaszos megfigyelés lehetősége. Ehhez az Önkormányzat anyagi hozzájárulása szükséges.

Az új kamerákkal szemben támasztott követelmények fontos eleme a nyílt ipari szabványok és ONVIF ajánlások alkalmazása, amivel biztosítható a különböző gyártók eszközeivel való kompatibilitás.

A személyek, járművek azonosíthatósága fontos elvárás, ennek érdekében a kamerák felbontása minimum 3 Megapixel. Forgatható kamerák alkalmazása jelentősen növelné a beruházási költségeket, és a folyamatos figyelés hiányában nem lehetne kihasználni az előnyeit.

Összességében elmondható, hogy a térfigyelő kamerarendszer és az élőerős folyamatos megfigyelés, a reagáló szolgálat működtetése nagymértékben hozzájárulna a város közbiztonsági helyzetének javításához. Egyértelműen növekedhet a tettenérések száma, valamint a kamerák által készített és rögzített felvételek minden esetben bizonyító erővel bírnak mind a szabálysértési, mind a büntető eljárásokban.

4.4. Katasztrófavédelem

A fentiekhez kapcsolódva a közbiztonság része a lakosság és az anyagi javak védelme is, amelyet a katasztrófavédelem lát el. A katasztrófavédelem szervezetét 2012. január 01-től ért strukturális változások után, 2012. április 01-vel megkezdte tevékenységét a Veszprémi Katasztrófavédelmi Kirendeltség. A kirendeltség szervezetén belül is egységes és integrált rendszerben működik a tűzoltósági, a polgári védelmi, valamint új elemként az iparbiztonsági szakterület.

Akár a szolgáltató ipart vizsgáljuk, vagy akár a termelői szférát, mindkét területen elkerülhetetlen, hogy valamilyen mértékben kapcsolatba kerüljünk veszélyes anyagokkal. Veszprém város lakosságának közbiztonsága szempontjából ezért lényeges, hogy kiemeljük a tűzvédelem és polgári védelem mellett az iparbiztonságot is.

4.4.1. Polgári védelem

A katasztrófavédelem szakterületein belül a lakosság védelmével, tájékoztatásával elsősorban a polgári védelmi szakterület foglalkozik. Veszprém MJV a 2012. évi katasztrófavédelmi osztályba sorolást, majd annak felülvizsgálatát követően 2015. január 01-től elsősorban a veszélyes üzemek jelenléte, a veszélyes áruszállítás, megyei jogú városi infrastruktúráis jelentősége miatt az I. katasztrófavédelmi osztályba sorolt.

Az I. katasztrófavédelmi osztály a település lakosságának védelme érdekében több fő feladatot határoz meg, melyek többek között az alábbiak:

- a lakosság aktív és passzív tájékoztatása a város, illetve lakókörnyezetük veszélyeztetettségéről, és a követendő magatartási szabályokról, lakossági tájékoztató kiadvány készítése,
- a város önkormányzatával és a társszervekkel közösen tartott katasztrófavédelmi gyakorlatok évenkénti megtartása (veszélyes üzemekhez kapcsolódó Külső Védelmi Terv gyakorlatok),
- polgári védelmi szervezetek (önkéntes és köteles városi szervezet) felkészítése és gyakoroltatása,
- a városban telepített lakossági riasztó eszközök évenkénti próbája, és állapotának ellenőrzése.

Veszprém MJV esetében a katasztrófavédelem helyi szerveinél a polgári védelmi feladatokat elsősorban a Veszprémi Hivatásos Tűzoltóparancsnokságon a katasztrófavédelmi megbízott, illetve a Veszprémi Katasztrófavédelmi Kirendeltségen a polgári védelmi felügyelő látja el.

4.4.2. **Tűzvédelem**

A tűzvédelem hármas feladatrendszere: a tűzesetek megelőzése, a tűzoltási feladatok ellátása, a tűzvizsgálat, valamint ezek feltételeinek biztosítása.

A tűzmeelőzés a tüzek keletkezésének megelőzésére, továbbterjedésének megakadályozására, és a tűzoltás alapvető feltételeinek biztosítására vonatkozó, a létesítés és a használat során megtartandó tűzvédelmi jogszabályok, szabványok, hatósági előírások rendszere és az azok érvényesítésére irányuló tevékenység.

A tűzoltás: a veszélyeztetett személyek mentése, a tűz terjedésének megakadályozása, az anyagi javak védelme, a tűz eloltása és a szükséges biztonsági intézkedések megtétele, továbbá a tűz közvetlen veszélyének elhárítása.

A tűzvizsgálat: a tűz keletkezési idejének, helyének és okának felderítésére irányuló hatósági tevékenység, amelynek célja olyan tűzmeelőzési, tűzoltási beavatkozási tapasztalatok megszerzése, következtetések levonása, amelyek alkalmasak a tűzmeelőzési ismeretek bővítésére és a mentési beavatkozási feltételek javítására.

A településen az oltóvíznyerési lehetőségek biztosítása az önkormányzat feladata. Lényeges, hogy a településeken, illetőleg a létesítményben a tűzoltói beavatkozást érintő változásokat (út, közművezetékek elzárása, forgalom elterelése, tűzcsapok állapota stb.), haladéktalanul a hivatásos tűzoltóparancsnokságnak szóban azonnal és írásban is be kell jelenteni.

A magánszemélyeknek meg kell ismerniük illetőleg be kell tartatniuk a tulajdonukban, használatukban levő épületek, lakások, járművek, gépek, berendezések, eszközök és

anyagok használatára és működtetésére vonatkozó tűzmelegelőzési szabályokat. Továbbá kötelesek gondoskodni a fentebb felsoroltaknak a jogszabályban meghatározott tűzvédelmi felülvizsgálatáról, és biztosítaniuk kell a tűzvédelmi ellenőrzés lehetőségét. A magánszemélyeknek meg kell ismerniük a tüzesetek és a műszaki mentést igénylő balesetek, káresetek jelzésével, továbbá a tűz oltásával és a műszaki mentéssel kapcsolatos kötelezettségeiket. A magánszemélyek kötelesek gondoskodni arról, hogy a nevelésük, felügyeletük alatt álló személyek a tűzvédelmi ismereteket megszerezzék, és tevékenységük során ne okozzanak tüzet vagy közvetlen tűzveszélyt.

A törvény hatálya alá tartozók a tűzoltásban, a műszaki mentésben – ellenszolgáltatás nélkül – életkoruk, egészségi, fizikai állapotuk alapján elvárható személyes részvétellel, adatok közlésével kötelesek közreműködni. Minden állampolgárnak kötelessége a tűzoltásban, a műszaki mentésben – ellenszolgáltatás nélkül – életkoruk, egészségi, fizikai állapotuk alapján elvárható személyes részvétellel, adatok közlésével kötelesek közreműködni. Erre a tűzoltásvezető kötelezheti is az állampolgárt.

4.4.3. **Iparbiztonság**

A jelenleg hatályos jogszabályok a veszélyes anyagokkal való tevékenységet végző társaságokat három nagy csoportba sorolják, alsó, felső és küszöbérték alatti üzemre.

Veszprém város területén jelenleg három olyan üzem működik, amelyek küszöbértéket meghaladó mennyiségben használnak veszélyes anyagot tevékenységük végzéséhez. Mindhárom üzembiztonsági dokumentáció készítésére kötelezett, amelyben az üzemeltető bemutatja a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset megelőzésével és annak hatásai elleni védekezéssel kapcsolatban kialakított fő célkitűzéseit, valamint azt az üzemi szervezeti és eszközrendszert, amely biztosítja az egészség és a környezet magas fokú védelmét. Ezen biztonsági dokumentációk engedélyezési eljárás mennek keresztül, amely alapján a hatóság dönt a tevékenység végzésének engedélyezéséről.

A biztonsági dokumentáció részét képezi egy un. belső védelmi terv, melyben foglaltakat az üzem évente gyakorolja. A hatóság a belső védelmi terv gyakorlatot helyszíni vizsgálatokkal ellenőrzi és értékeli is.

A veszélyes anyagot szállító járművek városon belüli közlekedését is alapvetően jogszabály szabályozza, de a biztonság növelése érdekében a környűrűt északi irányba, - a célforgalmat kivéve -, nem használhatják a veszélyes anyagot szállító járművek.

A fentieket összegezve, elsősorban a veszélyes üzemek végett, Veszprém város külső védelmi terv készítésére kötelezett. A külső védelmi tervben foglaltakat gyakorlását a jogszabály ugyancsak évente teszi kötelezővé.

5. A BŰN-, ÉS BALESETMEGELŐZÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ RENDŐRSÉGI MUNKA

5.1. A bűnmegelőzési tevékenység helyzete, folyamatban lévő programjai

A Veszprémi Rendőrkapitányság a Rendőrség Bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT.10.) ORFK Utasításban foglaltak, a szakirányítás által megfogalmazottak, valamint a területünkön elkövetett bűncselekmények elemzése során szerzett információk alapján végezte 2014. évben bűnmegelőzési tevékenységét, melyben az alábbi saját programok érdemelnek kiemelés.

2013. nyarán indult a Városházán, a „Beszélgető Rendőr” program, melynek keretében havonta egy alkalommal az állampolgárok közvetlenül fordulhatnak a „fogadóórát” tartó rendőrhöz problémájukkal.

Elsősorban vagyonvédelmi, áldozatvédelmi intézkedésként 2013. április 04-től „JÁRásŐR” szolgálat indult a kapitányság illetékességi területén. A „JÁRásŐR” szolgálat olyan lakossági kapcsolattartáson alapuló rendőrségi szolgáltatás, melynek célja kifejezetten az állampolgárok biztonságérzetének növelése, áldozatvédelmi, bűnmegelőzési tanácsok, kiadványok közvetítése.

A Veszprémi Rendőrkapitányság folytatta az „Idegen jött? Segítünk!” elnevezésű programját, amelyet a Veszprémi Rendőrkapitányság 2013. október 1-jén – az Idősek Világnapján – az idősebb korosztály áldozattá válásának elkerülését célzó bűnmegelőzési programjával indított el. A szándéknyilatkozat alapjául a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság és az egyházak képviselői által 2012. évben kötött együttműködési megállapodás szolgált. A program gyakorlati végrehajtására 2014. évben került sor. Ennek keretében a szociális munkások folyamatos képzésben részesültek, valamint eljuttatták az érintettekhez bűnmegelőzési kiadványainkat.

A Veszprémi Rendőrkapitányság 2014. évben is figyelemmel kísérte a pályázati lehetőségeket, és több pályázati tevékenységet is végzett.

A biztonságos internet világnapja alkalmából a Veszprémi Rendőrkapitányság bűnmegelőzési előadója a veszprémi Hangvillában tartott egész napos rendezvényt veszprémi közép- és általános iskolásoknak, amelynek anyagi háttérét az Ökomenikus Szeretetszolgálat által kiírt pályázaton elnyert forrás biztosította.

A Veszprémi Rendőrkapitányság együttműködőként 2012-ben bűnmegelőzéssel kapcsolatban kiírt pályázatra nyújtott be szakmai koncepciót.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program TÁMOP 5.6.1/B "A bűnmegelőzés szempontjából kiemelten fontos, bűnelkövető vagy bűnelkövetés szempontjából veszélyeztetett gyermek- és fiatalok segítése" című pályázatban a Közép-dunántúli Regionális Pedagógiai Intézettel közösen benyújtott pályamunka 2013. áprilisban az elbírálást követően támogatásban részesült. A pozitív elbírálást követően a pályázati programok végrehajtása érdekében 2013. áprilisban együttműködési megállapodás született a Veszprémi Rendőrkapitányság és a projektgazda, Közép-dunántúli Regionális Pedagógiai Intézet között. A pályázat keretében szervezte meg a Veszprémi Rendőrkapitányság 2014-ben is a „Sporttal az erőszak ellen” elnevezésű sportrendezvényt a Veszprémi MRFK sporttelepén.

A „Szertelenül, vidáman” című iskolai egészségfejlesztési programtámogatást ítélték meg az Országos Egészségfejlesztési Intézetben tartott döntési bizottsági ülésen. A program keretében csak az arra engedéllyel rendelkező szervezetek végezhetnek iskolai prevenciók, felvilágosító tevékenységet, városunkban az Alkohol- és Drogsegély Ambulancia. A szervezet igyekszik minél több iskolát bevonni és fokozatosan érnek el minden intézményt, eddig a pályázat keretében a Jendrassik-Venezs Szakközépiskola és Szakiskolában, a Medgyaszay István Szakiskola, Gimnázium és Kollégiumban, a Deák Ferenc Általános Iskolában és a Báthory István Általános Iskolában járt már a program. A 2014/2015-ös tanévben, pályázat keretében a Jendrassik-Venezs Szakközépiskola és Szakiskolában, a Medgyaszay István Szakiskola, Gimnázium és Kollégiumban, a Deák Ferenc Általános Iskolában és a Báthory István Általános Iskolában járt már a program. A 2015/2016-os tanévben szintén pályázat keretében a Padányi Bíró Márton Római Katolikus Gimnázium, Egészségügyi Szakközépiskola és Általános Iskolában és a Báthory István Általános Iskola és Köznevelési Típusú Sportiskolában kezdték meg a munkát a prevenciók szakemberek. A veszprémi iskoláknak a jövőben is lehetőségük van minden év szeptemberében a programra való jelentkezésre. A veszprémi Alkohol-Drogsegély Ambulancia által koordinált programban, sikeres kezdeményezésben a részt vevők köre egyre bővül. A Veszprémi Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályának egészségfejlesztő munkatársai, a Veszprémi Megyei Rendőrfőkapitányság a Veszprémi Rendőrkapitányság, valamint az Országos Mentőszolgálat bekapcsolódásával végzik, illetve folyamatosan zajlik az összehangolt drogprevenciók tevékenység. A Veszprémi Alkohol-és Drogsegély Ambulancia koordinálásában és sikeres kezdeményezésben részt vevők köre egyre bővül és a Veszprém Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály egészségfejlesztő munkatársai, valamint a Veszprémi Rendőrkapitányság és az Országos Mentőszolgálat bekapcsolódásával végzik, illetve folyamatosan zajlik az összehangolt drogprevenciók tevékenység.

A Veszprémi Rendőrkapitányság bűnmegelőzési előadói 2014. évben összesen 285 órában 6936 főnek tartottak prevenciók előadást.

5.2. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységek

Állandó ifjúságvédelmi programként a Veszprémi Rendőrkapitányság végrehajtotta a Rendőrség Biztonságra Nevelő Iskolai Programját (DADA), az Ovizsaru programot, továbbá

részt vett a területünket érintő, a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztály koordinálásában zajló „Egy nap a biztonságért egy nap az iskolában” komplex prevenciós programban. A DADA programban az oktatási feladatokat 6 képzett DADA oktató, 6 általános iskola összesen 9 alsó tagozatos osztályában hajtotta végre. Az Ovizsaru programot továbbra is folytatták, a múlt évben 235 gyermeknek tartottak előadást.

A Veszprémi Rendőrkapitányság gyermekvédelmi jelzőrendszeren belül betöltött szerepének megfelelően, a további ifjúságvédelmi feladatok ellátása érdekében szoros kapcsolatot tartott és tart fenn Veszprém Kistérségi Intézményfenntartó Társulás Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona és a Veszprém Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya.

A Veszprémi Rendőrkapitányság fogadta a Veszprémi Járási Gyámhivataltól (2015. március 31-ig) majd 2015. április 1-től a Veszprém Megyei Kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró Veszprémi Járási Hivatalától érkező, hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatban felvett jegyzőkönyveket. A megelőző távoltartás elrendelése iránt előterjesztett kérelmeket azonnal továbbították az illetékes járásbíróság felé.

A rendőrkapitányság megelőzési előadói és bűnmegelőzési tanácsadói több alkalommal tartottak előadást általános- és középiskolás diákoknak a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények jogi hátteréről. De a diákság részére tervezett a figyelmeztető, figyelemfelhívó program megvalósítása is az internethasználat veszélyeivel, személyes adatvédelemmel kapcsolatban.

5.3. A családon belüli erőszak helyzete, áldozatvédelem

A családon belüli erőszak elkövetése miatt indult büntetőeljárások száma a Veszprémi Rendőrkapitányságon az elmúlt évhez képest 72-ről 142-re nőtt. A gyermekek érdekét sértő és a család elleni bűncselekmények körébe tartozó bűncselekmények közül kiskorú veszélyeztetése, tartás elmulasztása, szexuális visszaélés bűncselekmények elkövetése miatt indult eljárás a Veszprémi Rendőrkapitányságon. A Veszprémi Rendőrkapitányság áldozatvédelmi referense folyamatosan tájékoztatta a kapitányság munkatársait az áldozatsegítő szolgálat tevékenységéről, a sértettek által igénybe vehető szolgáltatásokról. A sértetteknek a panaszfelvétel során minden esetben tájékoztatást kell kapniuk áldozatvédelmi lehetőségeikről, továbbá megfelelő felvilágosítást az áldozatsegítő szolgálat által nyújtható segítségekről. Az Áldozatsegítő Osztály segítheti az áldozatot érdekérvényesítéssel, azonnali pénzügyi segéllyel, kárenyhítéssel vagy szakjogászai segítséggel. A Veszprémi Rendőrkapitányság 2014. évben 229 esetben állított ki igazolást bűncselekmény sértettjei, illetve közlekedési baleset áldozatai, vagy ezek hozzátartozói számára.

Veszprém Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya segítheti a bűncselekmény vagy tulajdon elleni szabálysértés áldozatává vált személyeket. A segítségnyújtás formáinál az érdekérvényesítés elősegítése, azonnali pénzügyi segély, áldozati státusz igazolása, valamint az állami kárenyhítés szerepeltetése javasolt.

Mindemellett a Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület iroda vezetőjével a kapitányság áldozatvédelmi referense rendszeresen kapcsolatot tart. Áldozatvédelem területén együttműködik a Veszprémi Rendőrkapitányság az önkormányzatokkal, a helyileg illetékes családsegítő és gyermekvédelmi szolgálatokkal, gyámhivatallal, a Veszprémben működő Alkohol-Drogsegély Ambulanciával, közoktatási intézményekkel, Családok Átmeneti Otthonával, nyugdíjas klubokkal, polgárőr egyesületekkel.

A legtöbb együttműködő intézmény és szervezet részére előadásokat, bűnmegelőzési, áldozatvédelmi tájékoztatókat szerveznek.

Az áldozattá válás megelőzése érdekében a helyi médiumokkal aktív és gyakorlatias kapcsolatot tartanak fenn, melynek keretében a helyi és a megyei sajtóban újságcikkeket, figyelemfelhívó tájékoztatókat jelentetnek meg. A Veszprémi Rendőrkapitányság folyamatosan tájékoztatja a lakosságot a helyi rendőrségi hírekről, valamint ünnepek előtt a médián és szórólapokon keresztül hívják fel a lakosság figyelmét a várható veszélyhelyzetekre, szituációkra.

5.4. A kábítószer prevenció helyzete

A tiltott anyagok között még mindig meghatározó a marihuána, az un. keményebb szerek használata kevésbé jellemző. A drogprevenció területén, a bűnmegelőzési tanácsadó a társszervekkel közreműködve az általános és középiskolások részére folyamatosan tartottak bűnmegelőzési előadásokat 2014 évben is. Az Alkohol-Drogsegély Ambulanciával továbbra is rendszeresen tartották a kapcsolatot.

Az Országos Rendőr-főkapitányság vezetője által 29000/27882-9/2014. ált számon jóváhagyott, "A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében" című programtervben meghatározott feladatok végrehajtása megtörtént. A feladat végrehajtásának két fő pillére a fiatalok körében végzett felvilágosító, megelőző tevékenység, illetve a kábítószer terjesztésével kapcsolatosan tudomásra jutott információk, megfigyelések és észlelések továbbítása a bűnügyi szervek részére. Mindezek tekintetében a Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Konceptiója lehetőséget ad arra is, hogy a drogprobléma súlyossága miatt a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum Veszprémben megújuljon, újragondolja feladatellátásának módját, kereteit, céljait. A Konceptió kapcsán az Önkormányzat vállalja ezt a célkitűzést, és konkrét feladatvállalást. A KEF által biztosított szervezett együttműködési keretek kihagyásával a Konceptió drogok elleni kiemelt célkitűzései nehezen tudnak megvalósulni.

5.5. A baleset-megelőzési tevékenység, a baleset-megelőzési bizottság tevékenységének és programjainak bemutatása

A Veszprém Városi Balesetmegelőzési Bizottság (a továbbiakban: VBB) 2014. évi tevékenységét a jóváhagyott éves munkaterv alapján végezte. A VBB 2014. évi fő feladatai az ORFK-OBB és az MBB balesetmegelőzési célkitűzéseihez igazodva kerültek meghatározásra.

A közlekedési balesetek számának csökkentése érdekében fokozott ellenőrzéseket tartottak a közterületi rendőri állomány bevonásával az ittas járművezetés visszaszorítása érdekében, a gyalogoselutések megelőzése, illetve a passzív biztonsági eszközök használatának fokozása érdekében.

Az előző évben beindított „Zebrajárat” elnevezésű programot tartottak április és május hónapban 3 általános iskolában közel 200 fő részére.

Az „Iskolarendőr” programhoz kapcsolódóan a 2014/15-ös tanév elején a Veszprémi Rendőrkapitányság ellenőrizte az iskolák környékét forgalomtechnikai, forgalombiztonsági szempontból. Munkájukat megkönnyítette, hogy már május végén bejárták a város úthálózatát az önkormányzat illetékesével, ahol felmérték a gyalogátkelőhelyek környékét, az esetleges hiányosságok megszüntetésére intézkedés történt. A Veszprémi Rendőrkapitányság kiemelt figyelmet szentel az iskolakezdési időszaknak, hiszen a nyári szünidő után az iskolák környékén megnövekedő forgalom kiemelt baleseti kockázatot jelent a gyermekek számára.

A Veszprémi Rendőrkapitányság a helyi sajtóval kialakított jó kapcsolatának köszönhetően a média aktív, segítőkész közreműködésével a lakosság széles körét sikerült elérnie és tájékoztatnia a programjainkról.

5.6. Az Iskola Rendőre Program

A Veszprémi Rendőrkapitányság ifjúságvédelem területén kifejtett bűn- és baleset-megelőzési tevékenységének számottevő részét az ORFK által 2007-ben indított „Iskola rendőre” program keretén belül hajtja végre. Az iskola rendőre komplex, nem csupán a baleset-megelőzést előtérbe helyező ifjúságvédelmi program. Az oktatási intézményekben az előadók, mind a bűn-, mind a baleset-megelőzési tevékenységet iskola rendőri minőségükben hajtják végre. A rendőrkapitányság illetékességi területén az összes általános (30) és középiskola (13) bevonásra került a programba.

6. EGYÜTTMŰKÖDÉSEK, PARTNERSÉG

A Veszprémi Rendőrkapitánysággal minden évben nagyfokú és intenzív az együttműködés, de nem csak az önkormányzat részéről, hanem a város polgárőr egyesületeivel és civil szervezeteivel is. A rendőrkapitányság 54 együttműködési megállapodással rendelkezik, melynek jelentős része bűnmegelőzési területet takar (Iskola Rendőre, DADA képzés), másik jelentős része az önkormányzatokkal történő együttműködést szabályozza. Veszprém MJV Önkormányzatának – ennek megfelelően – sikerült még közvetlenebb kapcsolatot kialakítania a rendőrséggel. Az együttműködés célja a bűnmegelőzés és a lakossággal történő kapcsolattartás erősítése.

6.1. A rendőrséggel folytatott együttműködés

Az önkormányzat és a Rendőrkapitányság az elmúlt években folyamatosan együttműködött, a kapcsolat kiváló, mind a napi munka, mind a felső vezetés szintjén. Talán ennek is köszönhetőek a relatív jó közbiztonsági, bűnügyi mutatóink. A rendőrség rendszeresen, több alkalommal részt vett a lakossági fórumokon, meghallgatásokon, a polgármesternek hetente, a Közgyűlésnek féléves rendszerességgel számol be a rendőrkapitány főként a városban történt bűncselekményekről.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Bizottságának állandó meghívottjaként a Veszprémi Rendőrkapitányság segítette a megyeszékhely bűnmegelőzési tevékenységet. Veszprémben a Városházán az önkormányzattal együttműködve működtetik a „Beszélgető Rendőr” bűnmegelőzési programot. Ennek köszönhetően sikerült még közvetlenebb kapcsolatot kialakítani a veszprémiekkel.

A Rendőr-főkapitányság 2014 évben megalakította a Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórumot, amelynek valamennyi, illetékességi területén található 35 település tagja. A Fórumon belül alakult szakmai munkacsoportokban jelentős feladatot lát el a veszprémi polgármester, ezért ezek részletes bemutatására érdemes kitérni. Közülük kiemelendő az első helyen szereplő Közterületvédelmi Munkacsoport, amely szoros együttműködésben látja el feladatait a Polgármesteri Hivatal Közterületfelügyeleti Csoportjával.

6.1.1. Közterületvédelmi Munkacsoport célja és feladatai

A munkacsoport célja:

Közbiztonság javítása, ennek érdekében a közbiztonság fenntartásában közreműködők együttműködése, koordináció, új módszerek kimunkálása, a helyi biztonságérzet erősítését célzó intézkedések megvalósítása.

Feladatai:

- közrend védelmével összefüggő hatósági ellenőrzési és szankcionálási feladatellátás (szükségessé vált a közterületi jogsértések megelőzése, megszakítása, felderítése)
- közterületek rendjének és tisztaságának védelme (veszélyeztetés kutyával, köztisztasági szabálysértések, csendháborítás, koldulás, közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése, hajléktalanok jelenléte nem kívánatos helyeken)
- életminőséget befolyásoló antiszociális magatartásformák elleni fellépés
- élhető környezeti rend védelme
- fokozott jelenlét biztosítása a lakosság szubjektív biztonságérzetének javítása érdekében
- speciális célú, egyedi akciókban történő együttműködés – kiértékelés
- közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartás elleni fellépés

A munkacsoport tagjai javaslatokat fogalmazhatnak meg egymás felé a feladatellátás hatékonyságának, eredményességének növelése érdekében. Üléseit negyedévente tartja. A Munkacsoport tagja az együttműködési feladatok teljesülése érdekében soron kívüli egyeztetést kezdeményezhet, melynek a másik fél legkésőbb 10 napon belül köteles eleget tenni. A Munkacsoport tagjai a jogszabályban biztosított feladat-, és hatásköreiket kölcsönösen tiszteletben tartják, elősegítik a szolgálati tevékenységeik eredményes megvalósításait, közös céljaik eléréseért.

6.1.2. Az Idős Korosztály Védelmére Alakult Munkacsoport tevékenységének fő feladatai

- Az időskorúak életkori, fizikai, mentális sajátosságaikból és a társadalomban betöltött szerepüknél fogva az átlagnál sérülékenyebbek, kiszolgáltatottabbak, mindazonáltal a gyermeknek és fiataloknak való példamutatással összefüggésben aktivitásuk kiaknázható tőkét rejt magában. Ezért előtérbe kell helyezni az idősek védelmét, segítségét, lehetséges bevonásukat a bűnmegelőzési programokba. A munkacsoport támogatja a gyakorlat-centrikusságot, a reflexivitást, az innovatív kezdeményezéseket.
- Az idős emberek felé irányuló áldozatvédelmi felvilágosító tevékenység keretében erősíteni kell az idősek védelmére alkalmas módszertani ajánlások, szóróanyagok, figyelemfelhívások széleskörű és személyre szabott elterjesztését, közvetítését.

6.1.3. A Fiatalkorúak Védelmére Alakult Munkacsoport tevékenységének fő feladatai

A fiatalkorúak egyik legfontosabb feladata a jövőbeli tervek és célok meghatározása. Ebben az időszakban döntenek el, hogy milyen irányban szeretnének továbbtanulni, milyen munkát szeretnének végezni későbbi életük során, és kialakítják későbbi családi életükkel kapcsolatos elképzeléseiket. A konkrét jövőkép kialakítása bonyolult és nehéz feladat. A fiatalkorúaknak más fontos változásokhoz is alkalmazkodniuk kell ebben az időszakban. A fiatalkorúaknak átszerveődnek a társas kapcsolataik és a szüleikkel szembeni fokozott önállósági törekvés és érzelmi távolságtartás jellemzi ezt az időszakot. A fiatalok legfontosabb támogatója és biztos háttért nyújtó közeg a megfelelő családi környezet, azonban a munkacsoport tagjainak jelenléte a fiatalok közelében (iskola, kollégium, különböző programok) iránymutatást és segítséget tud nyújtani a jövőorientált tervek kialakításában. A személyes célok elérhetősége és a tervezés pontossága csökkentheti a felmerülő problémák miatti stresszt, és megfelelő megoldási módokhoz is hozzásegíthet. A munkacsoport az alkohol-, és egyéb szenvedélybetegségek által érintett családokban nevelkedő fiatalkorúak védelmét, testi és lelki gondozását, szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzését, egészséges életmódra való nevelését is végzi.

6.1.4. A Hajléktalanok Védelmére Alakult Munkacsoport tevékenységének fő feladatai

- Veszprém városban élő hajléktalan személyekkel kapcsolatos esetleges problémák kezelése.
- Tél beálltával továbbra is működtetjük a Téli Krízis Kerekasztal megbeszélést havonta egy alkalommal. A megbeszéléseken a rendőrség, a közterületfelügyelet, a polgárőrség, a kórház, a mentők és a MÁV képviselői vesznek részt. A megbeszéléseken elhangzott tapasztalatokat, ötleteket beépítjük a munkacsoport működésébe.

6.1.5. A Szolidaritási Munkacsoport tevékenységének fő feladatai

- Fel kívánjuk mérni az egyházak, karitatív szervezetek, szociális intézmények, iskolák és társadalmi szervezetek körében, hogy milyen lehetőségeket nyújtanak a rászorultaknak testi és lelki állapotuk javításához. Azokkal a szervezetekkel, melyek visszajeleznek, a munkacsoportnak együtt kell működni, gondolkodni a rászorultak testi és lelki állapotának javítása érdekében. Fel kell mérni továbbá, hogy a rászorulóknak milyen segítségre van szüksége.
- Önkéntes segítők szervezése, akik részt vehetnek az információs, szociális, kulturális tér működtetésében.

A Veszprémi Rendőrkapitányságnak az illetékességi területén működő nemzetiségi önkormányzatok közül 2014. évben 6 nemzetiségi önkormányzattal volt érvényes együttműködési megállapodása.

6.2. A polgárőr egyesületekkel történő együttműködés

A Veszprémi Rendőrkapitányság illetékességi területén 19 polgárőr egyesület működik, melyek közül mindegyik egyesület megkötötte a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitánysággal az együttműködési megállapodást. A polgárőr egyesületekkel a hatékony együttműködés Veszprém városban a legjellemzőbb, ahol rendszeresen a közös szolgálatok, a polgárőr csoportvezetők havonta megjelennek az eligazításokon, ahol tájékoztatást kapnak a területen történetekről, a várható nagyobb rendezvényekről, eseményekről. 2014. évben a Veszprémi Rendőrkapitányság állománya 462 alkalommal látott el közös szolgálatot a polgárőrségek munkatársaival, 720 polgárőr és 652 fő rendőri erő részvételével, amelyben a polgárőrök 7083 óra szolgálatot teljesítettek.

6.3. A polgármesteri hivatal együttműködése a rendőrséggel

A Veszprémi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály állománya és a Veszprém Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Közterületfelügyeletének munkatársai együttműködésével történő közös szolgálat az egyes rendészeti feladatok ellátása érdekében a lehető

legnagyobb rendszerességgel a valósult meg. A szinte minden hétköznapra kiterjedő közös szolgálat, elsősorban a belvárosi mozgóőri szolgálat megerősítéseként valósul meg.

7. A KONCEPCIÓ IRÁNYULTSÁGA

7.1. A koncepció végrehajtását szolgáló prioritások

- A lakosság élet – és vagyonbiztonságának javítása, az egymásért érzett felelősség és szolidaritás erősítése.
- Közterületek élhetőbbé tétele, biztonságuk fokozása.
- Épített és a természeti környezet, önkormányzati tulajdon védelme.
- Bűnelkövetővé és áldozattá válás kockázati tényezőinek visszaszorítása a legveszélyeztetettebb társadalmi rétegeknél és csoportoknál.
- Közrend, közbiztonság és a bűnmegelőzés területén elért eredmények, az együttműködő szervezetek között kialakított partneri viszony megőrzése, a bevált módszerek további fejlesztése.

SWOT analízis:

	erősségek	gyengeségek
Bűnmegelőzés jelenlegi rendszerének rendelkezésére álló források, eszközök	<ul style="list-style-type: none"> - Közterületfelügyelet - 4 polgárőr szervezet - együttműködés a társszervekkel - Bűnmegelőzési Bizottság -Közterületvédelmi Munkacsoport 	<ul style="list-style-type: none"> - térfelügyeleti rendszer üzemeltetésére nincs elegendő pénzforrás - közösségi szerepvállalás erősödött, de nem általános a bűnmegelőzés támogatásában - eszközbővítésre felhasználható pályázati lehetőségek korlátozottak
Bűnmegelőzés jelenlegi rendszerének szerkezete	<ul style="list-style-type: none"> - Önkormányzatok bűnmegelőzési szerepe tovább növekedett, melyben jelentős szerepet kapott a Közterületfelügyelet - civil szereplők is bekapcsolódtak a bűnmegelőzési tevékenységbe (Polgárórség) 	<ul style="list-style-type: none"> - rendvédelem szervezetének átalakulása állandósult - gondot okoz a létszámhiány Tisztázatlan a kormányzat Közterületfelügyelettel kapcsolatos távlati koncepciója
Bűnmegelőzés jelenlegi rendszerének értékei	<ul style="list-style-type: none"> - erősödött a bűnelkövetések csökkentését célzó rendőri, önkormányzati aktivitás - több figyelem jut a gyermek – és fiatalkori bűnözés megelőzésére 	<ul style="list-style-type: none"> - nem adnak lehetőséget hatékonyabb fellépésre a közösségellenes magatartásformák visszaszorítása érdekében alkotott helyi normák

	lehetőségek	veszélyek
Jelenlegi bűnmegelőzési rendszer	<ul style="list-style-type: none"> - Önkormányzat bűnmegelőzési stratégiájának megvalósítása - kezeljük a bűnözés oksági hátterében álló szociális, foglalkoztatási problémák egy részét - szabálysértési törvény módosítása erősítheti a prevenciót 	<ul style="list-style-type: none"> - szándékoktól és elvárásoktól eltér a gyakorlati megvalósítás - diszfunkcionális hatás (működési zavar) Növekszik a megélhetési bűnözés, nő a hajléktalanok száma - migrációs folyamatok negatív hatásai

Az önkormányzat közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepciója tartalmazza azoknak a tényezőknek a megjelölését, melyek leginkább meghatározzák majd a következő évek közbiztonsági-, bűnmegelőzési célkitűzéseit, feladatait. Ezen túlmenően a bűnmegelőzési célkitűzések között kiemelt hangsúlyt kell fektessen a droghasználat megelőzése azon belül az új, pszichoaktív szerek (designer) drogok visszaszorítására és az erre irányuló feladatok prioritást kell kapjanak

7.2. Illeszkedés az Integrált Településfejlesztési Stratégiához

Veszprém Megyei Jogú Város 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó stratégiai célrendszere a következő.

7.3. Átfogó cél: „Veszprém az élhető város”

Veszprém az élhető város, mint átfogó cél meghatározza azokat a társadalmi, gazdasági, kulturális, és települési környezet témaköröket, amelyek mentén megvalósítandó a város kiegyensúlyozott fejlesztése. Ezen átfogó cél „elérése” túlmutat az Integrált Településfejlesztési Stratégia hatókörén, és többek között a jelen Koncepció körébe tartozik, illetve más ágazati tervekben megjelenő elképzelések támogatják. A leírtak miatt fontos, hogy minden koncepcionális tervezési dokumentum irányultsága egybeessen, és ne hátráltassa, hanem támogassa az ITS fejlesztési beavatkozásait.

7.4. Középtávú stratégiai célok

7.4.1. Fiatalodó aktív város

Veszprém demográfiai és migrációs folyamatai előrevetítik, hogy a város lakossága a következő években erősödő mértékben emelkedik. Ez olyan lehetőség, amely országos szinten is jelentős előrelépést jelenthet a városnak és térségének.

A lehetőség megragadásához meg kell teremteni egyrészt a lakhatás és családalapítás, másrészt a munka vonzó feltételeit, elsősorban a fiatal betelepülők (és helyben maradók) elérésére. Európai és hazai célkitűzés a foglalkoztatottság fokozása, ehhez pedig a gazdasági aktivitás különböző dimenzióinak élénkítésén át vezet az út. Veszprém élenjáró törekvése ezen irányba való határozott előrelépés, ezért kijelölt stratégiai cél a fiatalodó aktív város célja. A cél elérését elsősorban a gazdaságfejlesztési beavatkozások támogatják. A város ezen a területen széles tevékenységi körben tervez fejlesztéseket. Így a városok közötti szerepének megszilárdítása és a térségi együttműködés erősítése jegyében törekedni fog a régióban működő ipari parkokkal, klaszterekkel és vállalatasi övezetekkel való együttműködési lehetőségek kihasználására, kiemelt, külföldi befektetők megnyerésére, a helyi KKV-k támogatására, és minden olyan kezdeményezés megragadására, ami a gazdasági potenciál erősítésének és a városban előállított hozzáadott érték és gazdasági teljesítmény növelésének, a fiatal és magasan képzett szakembereinek helyben tartásának, és az új munkahelyek létesítésének irányába mutat. A gazdaságfejlesztési tevékenység során előnyt élveznek a tudásalapú, innovatív gazdaság fejlesztésére vonatkozó kezdeményezések, amelyekhez alapot adhatnak Veszprém hagyományosan erős nyugati, elsősorban németországi gazdasági kapcsolatai. A környezettudatos város stratégia céllal való szinergia érdekében a város szándéka, hogy csak olyan vállalkozások letelepedését engedélyezi, amelyek a hatályos jogszabályok szerint nem végeznek környezetszennyező tevékenységet és minden körülmények között figyelembe veszik a környezetvédelmi követelményeket. Ez a harmonikus, jó minőségű városkörnyezet fejlesztésének feltétele. A cél érdekében a város beavatkozásokat tervez a városmarketing területén is, a városi és környékbeli adottságok, befektetési előnyök népszerűsítésére. A gazdaságfejlesztés területe mellett olyan fejlesztési beavatkozások is támogatják a fiatalodó aktív város célját, mint a közigazgatási szolgáltatások és eljárások okos fejlesztései, és az élhető, fiatalos város képét erősítő kulturális negyed. Mindezek hozzájárulnak a kiegyensúlyozott társadalmi viszonyok fenntartásához és a népesség megtartásához, növeléséhez.

7.4.2. Környezettudatos, zöld város

Veszprém nagyon értékes természeti környezetben fekvő város, a Bakony és a Balaton közelében, kivételes minőségű karsztvizek fölött, remek erdővel és levegővel. A megyeszékhelynek történelmi tradíciói vannak a nyugattal való kapcsolatában, ahonnan mindig elsők között értesült az újításokról, és azokat fogékonyan fogadta. Mindezen előzmények talaján organikusan fejlődött Veszprém környezettudatos szemlélete, aminek folyományaként megalkotta energiastratégiáját. Az energiastratégiában lefektetett célok összhangban állnak az EU2020 stratégiában rögzített közösségi célokkal. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia jelenleg a város legfőbb eszköze, hogy elérje az energiastratégiában kijelölt környezeti célokat. Ennek megfelelően az ITS egyik stratégiai célja a környezettudatos város.

A cél irányába vezető úton a város több beavatkozási területen határoz meg fejlesztési beavatkozásokat, így a környezeti fenntarthatóság témája mellett a gazdaságfejlesztési és az infrastruktúrafejlesztések esetében is e cél szem előtt tartása az egyik fő elvárás, utóbbi esetében kiemelten kezelve a fenntartható mobilitás témáját. Emellett az olyan kulturális vonatkozású beavatkozás is, mint például az Állatkert fejlesztése, a környezettudatos város célja felé irányítanak. Csak a beavatkozások komplex rendszere képes elősegíteni a harmonikus, jó minőségű városkörnyezet fejlesztését.

7.4.3. **Megújuló város**

A folyamatos megújulásra olyan városok képesek, akik stabil és mély történelmi hagyományokkal bírnak, amire építkezve megújulásról, új minőség megjelenéséről beszélhetünk. Ez a természetes folyamat Veszprém életének meghatározó jellemzője, a közigazgatástól a kulturális értékekig, és a szándék a folyamat fenntartására egyértelmű. Ebben segítségre vannak olyan tényezők, mint a Pannon Egyetem jelenléte az innovációk forrásaként, a hazai fejlesztéspolitikai trendek, és a nemzetközi áramlatok. Számos olyan területet is azonosíthat a város, ahol praktikus és gyors felújításra van szüksége, és ezekre tervez is beavatkozásokat, de a megújulás ennél minőségileg többet jelent, a fejlettség egy magasabb színterét. Veszprém erre törekszik, és ezért határozta meg stratégiai célként a megújuló város célját. A megújulást számos fejlesztési beavatkozással tervezi támogatni a város, a gazdaságfejlesztés, környezeti fenntarthatóság, kultúra, a fenntartható mobilitás, és az egyéb infrastruktúrafejlesztések terén, beleértve a humán infrastruktúra fejlesztésének területeit is.

Veszprém MJV Önkormányzata Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Konceptiója a fiatalodó aktív város, a megújuló város középtávú célokat közvetlenül szolgálja, amíg a zöld város célt közvetve kívánja támogatni. Ezért megállapítható, hogy a céljai, a megfogalmazott beavatkozási területek teljes mértékben illeszkednek az ITS-ben foglaltakhoz.

8. STRATÉGIAI CÉLTERÜLETEK ÉS PROGRAMOK

A Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Konceptió nem rendelkezik önálló célkitűzésekkel, mert beavatkozásai az ITS-ben rögzített élhető város vízió mentén fejtik ki a hatásukat. A helyzetelemzésben felszínre került sajátosságok és a vízióhoz való hozzájárulásuk alapján megtörtént a beavatkozások célterületeinek a beazonosítása. Ezeket a beavatkozásokat olyan program tervezetekbe foglaltuk, amelyek egyedi célcsoportokat szolgálnak és sajátos szakmai logika mentén szervezhetőek meg. A Konceptió utolsó fejezetében ezen programok bemutatására kerül sor, amelyek között egy horizontális és négy vertikális dimenzió található. A horizontális program sajátossága, hogy átfogó jellege miatt nehezen lehatárolható és inkább működési jellegű tevékenységeket ölel fel, amelyek folyamatos feladatot jelentenek. Ez az *„Együttműködő közösségek programja”*, ami az önkormányzat által koordinált városi szintű együttműködésben jelenik meg és minden egyéb beavatkozási irányra pozitív hatást képes gyakorolni, érzékenyítő és tudatformáló jellegéből fakadóan.

A Koncepció vertikális beavatkozási programjai:

1. *Biztonságos közlekedés program*
2. *Közterületeink és közútjaink biztonsága: térfigyelő rendszer fejlesztési program*
3. *Veszprémi Holdsugár Program*
4. *Biztonságos várost építünk program*

A vertikális programok már sajátos célközönséggel rendelkeznek és olyan szakmai logika mentén szerveződnek, amely szaktudás az önkormányzat hivatalánál és intézményi hálózatában rendelkezésre áll. Ezek között is kiemelkedő a Holdsugár Program, ami a helyi fiatalság egy veszélyeztetett és bűnözői hatásoknak kitett kisebb rétegére fókuszál, közösségformáló erejével megelőző hatásokat képes kifejteni. A programok részletes kidolgozása és akciókba szervezése, ütemezése nem képezi jelen Koncepció tárgyát, megfogalmazásuk iránymutató célzatú.

8.1. Az önkormányzat bűnmegelőzésben betöltött szerepe: az együttműködő közösségek programja

A bűnmegelőzés fogalmával, irányával az I. fejezetben foglalkoztunk és szó esett már a megelőzés eszközeiről is. Ezek tekintetében a legfontosabbakat emeljük most ki, mint például a nevelés, ismerettanítás, ismeretszerzés, baráti kör, munkahelyi-, családi- és társadalmi viszonyok. Fontos tényező még a gazdasági helyzet, a felelősségre vonási rendszer, amely szintén hatással van a bűnmegelőzésre.

Ezekből következik, hogy a bűnmegelőzés nem „egyszereplős” feladat, hanem a társadalom valamennyi rétegének, szervezetének együttműködését igénylő tevékenység. Az önkormányzat bűnmegelőzésben betöltött szerepének egyik legfontosabb eleme a koordináció és az együttműködés, hiszen a társadalmi bűnmegelőzést alapvetően az önkormányzat képes összefogni és koordinálni. Az önkormányzatnak kell kialakítani a partnerséget saját szervezete és a társadalmi bűnmegelőzés egyéb szereplői között. Az önkormányzat - saját közigazgatási területén - szervezeténél és hivatalánál fogva is alkalmas erre a feladatra.

Fontos feladat tehát - azon kívül, hogy továbbra is támogatni kell a rendvédelmi szervek, polgárőr egyesületek ez irányú tevékenységét -, a Veszprémben működő intézmények, civil szervezetek tudatos felvilágosító munkájának segítése, ösztönzésük az ezzel kapcsolatos speciális feladataik végrehajtására, együttműködésük elősegítése, koordinálása.

Az önkormányzat mellett ugyanis a bűnmegelőzésben jelentős szerep hárul:

- a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Egyesített Szociális Intézményre, a Családsegítő és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Intézményfenntartó Társulás Veszprémi Családsegítő és Gyermekjóléti Integrált Intézményre valamint az állam, az egyházak és civil szervezetek által fenntartott gyermekvédelmi, szociális intézményekre.

- az alap- és szakellátást biztosító egészségügyi intézményekre (az önkormányzat által biztosított alapellátásban a felnőtt és gyermek házi orvosokra, védőnőkre; a Csolnoky Ferenc Kórház által biztosított kórházi szakellátásban a kórházi szociális munkásra)
- a nevelési-oktatási intézményekre, a VMJV Önkormányzata által fenntartott 6 körzeti óvodában dolgozó szakemberekre, valamint a városban működő általános és középiskolák pedagógusaira
- az önkormányzat fenntartásában működő kulturális, közművelődési intézményekre, ezek közül is kiemelendő a Agóra Veszprém Városi Művelődési Központ,
- az egyházakra,
- a civil szervezetekre: egyesületekre, alapítványokra, klubokra.

A településen működő intézmények azok, amelyek valamely szegmensen keresztül mindenképpen kapcsolatba kerülnek egy-egy meghatározott társadalmi réteggel és rálátással bírnak az őket érintő problémákra, a szükséges beavatkozási pontokra. Az itt dolgozó szakemberek felelőssége, hogy nyomon kövessék, adott esetben feltárják és jelezzék a megfelelő szervek felé a helyi társadalmi problémákat, azokat a neuralgikus pontokat, amelyek generálhatják az áldozattá válást.

A civil szervezetek tagjai a társadalom különböző rétegeihez tartoznak, ezért a megelőző tevékenységben való részvételük elengedhetetlen. Az állampolgárok önkéntes szerveződéseinek garanciát jelenthetnek arra, hogy a városban jelentkező társadalmi problémák ne maradjanak rejtve.

Az önkormányzat közös fórumok, előadások, bemutatók szervezésével tudatosíthatja az intézmények és a helyi társadalmi szervezetek valamennyi tagja számára, hogy saját lehetőségeit figyelembe véve mit tehet a közbiztonság javítása és a bűnmegelőzés érdekében. Az önkormányzatnak ki kell használnia a rendelkezésre álló kommunikációs csatornákat, a helyi sajtó (Napló, Veszprémi 7Nap), az internetes felület (Veszprém város honlapja), a különböző fórumok, a közmeghallgatások, sajtótájékoztatók adta lehetőségeket. Ezek az intézkedések elősegíthetik, hogy a bűnmegelőzés területén kiépüljön egy lakossági jelzőrendszer. Több figyelmeztető, figyelemfelhívó program megvalósítását javasoljuk az internet használat veszélyeivel, személyes adatvédelemmel kapcsolatban.

Akkor mondhatjuk, hogy a koncepcióban foglaltak megvalósultak, ha Veszprémben a bűnmegelőzéssel kapcsolatos együttműködés megfelelő társadalmi hatásfokkal működik. A helyi rendőri erők feladataival összefüggésben az önkormányzatnak sajátos szerepe van, hiszen nem csak a rendőri munka hatékonyságának az elősegítésében, növelésében van tennivalója, de a rendőrök és a lakosság együttműködését is képes koordinálni, főként a veszélyeztetett társadalmi csoportok vonatkozásában.

Az információk áramlása és a hatékonyabb rendőri munkavégzés érdekében növelni kell a rendőri egységek reagáló képességét, amiben az önkormányzatnak is fontos szerepe van. Az ismertté vált bűncselekmények, az ismeretlen elkövetők felkutatása, felderítése érdekében

adatgyűjtést kell végezni a cselekmények környezetében, amit legjobban az önkormányzat tud előmozdítani.

Az állampolgárokat megnyugtató szintű közbiztonság fenntartása és megteremtése érdekében a belvárosban és a lakótelepeken folyamatos látható rendőri jelenlétre van szükség, ahol a rendőrségnek gyalogos szolgálatot kell ellátnia.

Ugyancsak az információ gyűjtése és kezelése témakörébe tartozik a negatív tendenciák mielőbbi észlelése és az azt okozó tényezők feltárása, ami szintén nem kizárólag a rendőri feladat. Az Önkormányzat a rendőri munka minőségének a javításában azzal is részt tud venni, hogy figyelmet szentel az intézkedések törvényességére és odafigyel az állampolgári bejelentésekre a rendőri intézkedések esetleges túlkapásaival kapcsolatban. A rendőri intézkedésekkel szemben felmerülő panaszok visszaszorítása közös érdek.

Bűn- és balesetmegelőzés területén a bűncselekmények számában mutatkozó kedvező tendenciák fenntartása érdekében szükséges az elmúlt évben megkezdett együttműködések fenntartása. Főként az időskorúak áldozattá válását megelőző „Idegen jött? Segítünk!” program továbbfolytatása szükséges, különös figyelemmel a 112-es egységes segélykérő hívószámra való áttérésre, ami főként az idősebb korosztály számára jelenthet a későbbiekben problémát. Hasonló okból kell továbbfolytatni a „JÁRásŐR” programot is, amelybe a jövőben jobban integrálódnia kell önkormányzatnak.

A rendőrséggel közösen, a 2014. évben megkezdett drog- és erőszakmentes iskola programot a 2015-2020-2025 közötti években is folytatni kell, amelytől a bűnmegelőzési tanácsadó munkájának kiteljesedésével, a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények számának további csökkenését várjuk. A kábítószer prevenció területén az új nemzeti drogstratégiában meghatározott célok megvalósulása érdekében szükséges egy megújult együttműködési rendszer kiépítése a prevencióban részt vevő összes társszervezettel és hatósággal. A cél ennek keretében új programok, felvilágosító rendezvények beindítása főként a középiskolás korcsoport – mint a legveszélyeztetettebb populáció – körében. A tevékenységbe bevonásra kerül a bűnmegelőzési tanácsadó is, aki napi tevékenységét éppen ebben a veszélyeztetett körben látja el.

A balesetmegelőzés területén az iskolakezdéshez kapcsolódóan a „Zebrajárat” és a „Biztonságosan az iskolába” programokat is folytatni kell, ahogy a „Mobilitási Hét” is fontos rendezvény, amely a közlekedés valamennyi résztvevője – különösen a gépkocsivezetők – számára könnyen érzékelhetővé és azonosíthatóvá teszi a közlekedésben részt vevő iskolakezdő kisiskolásokat, ezáltal is segítve balesetmentes el- és hazajutásukat az iskolákból.

8.2. Biztonságos közlekedés program

8.2.1. Forgalm szabályozási és baleset megelőzési feladatok

A biztonságos infrastruktúra megteremtése, a megfelelő forgalm szabályozás hozzájárul a balesetek számának csökkenéséhez. Veszprém város közútjairól általánosságban elmondható, hogy a belterületi utak önkormányzati, míg a külterületi utak állami tulajdonban vannak, így azok útkezelői is ennek megfelelően Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata, illetve a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Jelen fejezetben összefoglalt feladatok az önkormányzati tulajdonú közutakra vonatkoznak. Az út, az ember és a jármű hármas kapcsolatrendszerében a biztonságos mobilitás az összekötő kapocs. Fontos a biztonságos infrastruktúra szerepe, a közlekedési kultúra és a közlekedési morál, valamint a járművek műszaki biztonsága. A magyar közlekedés szakmai irányítását is évek óta ez a szemlélet határozza meg.

A közlekedésben résztvevő járművezetők vezetési stílusát, valamint a járművek műszaki állapotát kizárólag a közúti ellenőrzésekkel és a kötelezően előírt műszaki vizsgáztatással, valamint a szankciók kilátásba helyezésével lehet szabályozni. Az agresszív vezetési stílus, az alkoholfogyasztás, a követési távolság be nem tartása, valamint az elsőbbség meg nem adása a legtöbb baleset forrása, amely növeli a kockázatot, vagy súlyosbíthatja egy-egy baleset kimenetelét. Mindezek mellett a közúthálózat teljes infrastruktúrája, a közutak állapota, kiépítettsége, vonalvezetése, útbaigazító rendszere és a forgalomirányítás módja mind befolyásolja a forgalmi folyamatokat és az ezekben rejlő kockázatokat. A helyesen kialakított és üzemeltetett infrastruktúra hozzájárul az emberi tényezők kiküszöböléséhez.

Az egyik alapvető forgalm szabályozási feladat az, hogy a közlekedésben résztvevők könnyen, átlátható és egyértelmű jelzések mellett dinamikusan tudjanak haladni, és ne alakuljanak ki olyan közlekedési szituációk, amelyek balesethez vezethetnek. A közlekedés pszichológiai hatásait már sokan tanulmányozták. Többen jutottak arra a következtetésre, hogy a hasznosnak vélt műszaki megoldások több esetben váratlan reakciókat váltanak ki az egyénekből, ezért a közlekedésbiztonság eredményei sokkal inkább a megfontolt mérnöki munkának köszönhetőek és kisebb mértékben a jogi szabályozásoknak.

Veszprém város területén alkalmazandó műszaki és forgalm szabályozási feladatok, amelyek hozzájárulnak a biztonságos közlekedés kialakításához:

8.2.2. Az útpálya burkolata

Az útpálya burkolatának, felületének megfelelő állapota az egyik legfontosabb és egyben alapkövetelmény. Veszprém város belterületi közútjainak állapota az elmúlt egy-két évben felújított útszakaszok kivételével nem megfelelő. Az aszfaltos felületek egyre több helyen repedeznek össze, alakulnak ki kátyúk, amelyek veszélyforrások. A járművezetők az utakon észlelt kátyúkat megpróbálják kikerülni, ha időben észlelik.

A kikerülés, mint legtöbbször egy hirtelen irányváltoztatás magában rejti a balesetet, mert a legtöbb út kialakítása miatt az irányváltoztatás a szembejövő forgalmi sáv felé történik, mivel nincs megfelelő útpadka vagy nem elég széles a forgalmi sáv. A kátyúk javítása minden évben folyamatosan megtörténik, de ezek csak ideiglenes megoldások. Éppen ezért egyre több olyan útszakasz van, amely teljes felújításra szorulna.

8.2.3. **Csatorna fedlapok és víznyelők**

A kátyúkhöz hasonlóak az útpályában lévő csatorna fedlapok és víznyelők. Bár a legtöbb víznyelő a forgalmi sávok jobb szélén helyezkedik el, van több olyan, amelyik pont a szélső nyomvonalba esik. 2015-ben majdnem minden utcában volt víznyelő, amit javíttatni kellett. A víznyelők állapotára egységesen elmondható, hogy az idő vasfoga megette őket. A csatorna fedlapok javarészt pedig pont a forgalmi sávokban, nagyon sokszor a nyomvonalakban helyezkednek el. A megsüllyedt és beszakadt víznyelők és aknák ugyanolyan veszélyforrások, mint a fentebb részletezett kátyúk. Szükséges lenne a legtöbb út felújítása a víznyelőkkel és aknákkal együtt.

8.2.4. **Út melletti növényzet**

Rendszeresen történnek olyan balesetek, amelyek oka a rendőrség megállapítása szerint az elsőbbség meg nem adása. Alapvetően ez igaz, de érdemes egy kicsit részletesebben vizsgálni ezeket a szituációkat. Nagyon sok utca van Veszprémben, ahol az útpálya keresztszelvényezése a felezővonaltól: forgalmi sáv, útpadka, vízelvezető árok, zöldsáv, járda. A legtöbb helyen a járda mellett lévő zöldsávban sövények, bokrok vannak, amelyek akadályozzák az alárendelt útról a védett útra való kikanyarodáskor a kilátást. Ezekben az esetekben történik az, hogy a kikanyarodni kívánó jármű vezetőjének ahhoz, hogy belássa a védett utat, annyira előre kell jönnie, hogy a jármű fele már kilóg a védett útra, amely rendkívül balesetveszélyes. Ilyenkor persze a kikanyarodni kívánó jármű vezetőjét marasztalják el az elsőbbség meg nem adása miatt, de hogy adjon elsőbbséget, ha be sem látja a növényzet miatt a védett utat. Az ilyen jellegű növényzetek megszüntetése sok esetben megelőzné a baleseteket.

8.2.5. **Az ún. fekvőrendőrök**

Bizonyos esetekben valóban jó megoldás a fekvőrendőr alkalmazása, ám a legtöbb esetben ellenkező az eredménye, mint ami célt szolgálnia kellene. Nagyon sok járművezető tekinti úgy, hogy indokolatlanul, bosszantásból épült egy adott helyen, és pszichikai hatás következtében az áthaladás után agresszív gyorsítás és sebességtúllépés következik. Mivel a legtöbb fekvőrendőr korlátozott sebességű és lakópihenő övezetekben van, a gyalogos forgalom is ezeken a helyeken intenzívebb, így az említett hirtelen gyorsítás a gyalogosokra nézve jelent veszélyt. Felül kell vizsgálni a fekvőrendőrök létjogosultságát, mert a legtöbb helyen indokolatlan, és eltávolításuk után az akadály nélküli haladás kedvezőbb hatással bírna.

8.2.6. **Jelzőlámpák – a „telezöldes” csomópont**

A jelzőlámpák önmagukban egy jónak mondható forgalomirányítási rendszert képviselnek, főleg ha az egymást követő kereszteződésekkel összehangolva működnek, továbbá ha az adott kereszteződésre nézve megfelelő fázistervvel vannak programozva. Több helyen van azonban alkalmazásban az ún. „telezöldes” csomópont, ahol is a balra kanyarodni kívánó forgalmat egy időben engedik a szemből egyenesen haladó forgalommal, így a kanyarodási szabály lép életbe a kereszteződésben az adott szabadjelzés időtartama alatt. A kialakítás veszélyforrása az, hogy a balra kanyarodni kívánó nem várhat tetszőleges ideig a csomópontban, mert a zöld jelzés rá nézve is határt szab. Viszont ez a megoldás feltételezi, hogy a szemből egyenesen haladó járművek szakadozottan érkeznek, azaz van hely és idő balra bekanyarodni, ami egyrészt nem mindig teljesül, így a piros jelzés alatt maradhat jármű a csomópontban, másrészt ha nem elég rutinos a járművezető és nem tud kellő dinamikussággal elindulni, összeütközhet a szembejövővel. A „telezöldes” csomópontokat kerülni kell és meg kell vizsgálni azok kiváltásának lehetőségeit.

8.2.7. **Körforgalmak**

Az utóbbi évtizedekben egyre jobban teret hódítanak a körforgalmak. Egy nagyforgalmú kereszteződés kialakításánál nem az a kérdés elsősorban, hogy körforgalom legyen-e vagy sem, hanem hogy milyen körforgalom. Mert tény, hogy ott, ahol erre lehetőség van, és a forgalmi adatok is szükségessé teszik, a körforgalom megfelelő kialakítása csökkenti a balesetek kockázatát. Veszprémben több helyen már körforgalmas csomóponttá lettek átalakítva a régi lámpás kereszteződések, azonban még mindig vannak helyek, ahol indokolt lenne körforgalom kialakítása. Egy adott főközlekedési útvonal mentén kialakított körforgalmak azonos működésű elvük miatt egységes forgalmat generálnak, megszűnnek a lámpás torlódások. A gyalogosok közlekedését is könnyebben lehet szabályozni, nagyobb körforgalmaknál a sávokat elválasztó járdaszigetek alkalmazása még biztonságosabb megoldást jelent.

8.2.8. **Síkosság-mentesítés**

Az útfelület minősége jelentős mértékben befolyásolja a gumiabroncsok tapadási tényezőjét. Száraz és nedves út esetén a tapadási tényezőnek egyértelműen meghatározható maximuma van. Laza, friss havon a blokkoló kerék maga előtt éket alakít ki a laza szerkezet miatt, ami alakzárásával megnöveli a tapadást. Ennél viszont sokkal veszélyesebb a jeges út, amikor is a tapadási tényező szinte nullára csökkent. A legveszélyesebb a ködös időben a hajnali és reggeli mínuszokban való lefagyás, főleg a mellékutakon. A tél beköszöntével, valamint az első havazások során a főutakon megtörténik a síkosság-mentesítés, amely során a kiszórt vagy kipermetezett sós anyag az aszfalt szemcséi közé bejut, ahol aztán nem engedi az újabb nedvesség lefagyását. Azokon a mellékutakon, ahol nem történik meg a síkosság-mentesítés, a pára, a köd lefagy és gyakorlatilag egységes jégpáncéllá válik.

A legnagyobb baleseti veszélyt az jelenti, hogy míg a főutakon a vizes felületen viszonylag biztonságosan lehet közlekedni, egy arról való mellékútra történő bekanyarodáskor a jármű vezetője hirtelen egy jeges úttal találja szembe magát. A baleset megelőzés egyik legfontosabb feladata a téli időszakban való folyamatos síkosság-mentesítés!

8.3. Közterületeink és közútjaink biztonsága: térfigyelő rendszerfejlesztési program

A Veszprémi Rendőrkapitányság 2010-ben kezdte meg a térfigyelő rendszer kiépítését. A következő években az Önkormányzat beruházásában folyamatos bővítés történt.

2015-ben a Belügyminisztérium által biztosított pályázati forrásból újabb kamerák elhelyezésére került sor. A szerver teljesítménye már kevésnek bizonyult. Mivel már több éve folyamatosan üzemelt, az utóbbi időszakban egyre gyakoribb meghibásodásokkal, ezért a csere mellett döntöttünk.

A Jutasi úti lakótelepen, a belváros egyes részein, valamint a Kolostorok és kertek területén viszonylag sűrűn vannak felszerelve térfigyelő kamerák. A város egyes területei viszont szinte teljesen kimaradtak a bővítések során, pedig sok helyszínen indokolt lenne a megfigyelés.

A mennyiségi fejlődésen felül a minőségi fejlődés is fontos. El kell érni, hogy a rendszer a technikai ajánlásban foglalt paramétereknek mindenben megfeleljen, vagy lehetőség szerint azokat meghaladja. A kezdetben alkalmazott kamerák felbontása alacsony (1Mpixel), ezért azok személyek, járművek azonosítására nem alkalmasak. Az IP kamerák folyamatos technológiai fejlődése miatt a néhány évvel ezelőtt még szinte elérhetetlenül drága, 3Mpixel, illetve annál magasabb felbontású kamerák mára megfizethetővé váltak. A forgatható kamerák alkalmazásának lehetősége is megfontolandó. Ezek ára többszöröse a fix kamerákénak. Előnyeit elsősorban figyelő személyzet alkalmazása mellett lehetne kihasználni. A kezelő rá tudna közelíteni a gyanús eseményekre, a megfigyelt személyek, járművek követése is bizonyos határokon belül lehetségessé válna.

A közlekedési csomópontokban, kiemelt útvonalakon rendszámfelismerő rendszer alkalmazása is hasznos lenne. Ennek segítségével utólag is azonosíthatóak lennének egy adott időszakban, a megfigyelt útszakaszon elhaladó járművek.

A kiépített mikrohullámú jelátviteli rendszer nyílt frekvenciasávban működik. A kamerák számának növekedése miatt a hálózat egyes szakaszain egyre nagyobb jelátviteli sebességre van szükség. Licenzelt frekvenciák használatával nagyobb adatátviteli sebesség valósítható meg, a kizárólagos használat miatt zavarás nélkül. Az ehhez szükséges eszközök ára azonban a jelenlegieknek többszöröse, valamint a frekvenciahasználat havi díját is meg kell fizetni.

A térfigyelő rendszer üzemeléséhez a tápellátás, a kamerák, az átviteli hálózat elemei, a szerver hibátlan működése szükséges. Ez csak rendszeres karbantartással biztosítható. A karbantartási költségek a rendszer bővítésével növekednek.

A szerverek folyamatos üzemben, a növekvő kameraszám miatt egyre nagyobb terhelésnek kitéve üzemelnek. Az alkatrészek várható élettartamát figyelembe véve ezeket is néhány évente ajánlott cserélni.

Az üzemeltetést jelenleg a Veszprémi Rendőrkapitányság végzi. A képek folyamatos figyelése létszám hiányában nem megoldott. Rendezvények, illetve a hét végi élénk éjszakai élet ideje alatt indokolt lenne a figyelés, ennek anyagi forrását azonban az Önkormányzatnak kellene biztosítani.

A közterületfelügyelet irodájában is technikailag megoldható a kameraképekhez való hozzáférés, ennek feltételeit a rendőrséggel egyeztetve lehet megteremteni.

Feladatok:

- A rendőrséggel közösen fel kell mérni azokat a területeket, ahol közbiztonsági okokból indokolt térfelügyelő kamerák elhelyezése. Ezek listáját évente felül kell vizsgálni
- A rendszer hatékonysága érdekében az aktuális technikai ajánlás paramétereit nem teljesítő kamerák cseréjéről gondoskodni kell.
- Rendszámfelismerő rendszerek telepítésének helyszíneit a rendőrséggel közösen meghatározni.
- Meg kell vizsgálni a jelenlegi jelátviteli rendszer kapacitásának kihasználtságát, figyelembe véve a tervezett bővítéseket. Amennyiben szükséges, további fejlesztéseket kell végezni.
- Üzemeltetési feladatok ellátását a Veszprémi Rendőrkapitánysággal való egyeztetést követően megállapodásba kell foglalni.
- Az Önkormányzat költségvetésében biztosítani kell a karbantartási, fejlesztési valamint üzemeltetési feladatok költségeit.

8.4. A Veszprémi Holdsugár Program

Az ötlet forrása, története

A nyolcvanas évek közepén V. Standyfer, egy Marylandban élő szociális munkás tanulmányozva az éjszakai életet, arra lett figyelmes, hogy leginkább a sötétedés beállta után virágzik a fiatalkorú bűnözés és a kábítószer-kereskedelem. Nem nézte tétlenül a gyerekek elkallódását, barátaival összefogva hamarosan éjszakai kosárlabda-mérkőzéseket szervezett az utcán csellengők részére. Az eredmény minden várakozást felülmúlt, egy év alatt a régióban a felére csökkent a fiatalkorú bűnözés, két éven belül pedig az Egyesült Államok csaknem mindegyik tagállamában működtek már hasonló sportklubok.

Magyarországon dr. Faragó Sándor gyermekorvos és gyermekpszichiáter szakorvos elhatározta, hogy megpróbálkozik valami hasonlóval hazánkban is, ám az amerikai példától eltérve a kosárlabdázás helyett asztaliteniszezni hívta a fiatalokat. Érezte, hogy feltétlenül részt kell vennie a fiatalok megmentésében, ezért az 1990-ben életre keltett, huszonhárom gyermekorvos által létrehozott Óbuda-Békásmegyer Gyermekének Egészségéért Alapítványon belül kialakított egy mentálhigiénés munkacsoportot, mely elkészítette a régió drogtérképét. Segíteni akartak a rászorulóknak, ki akarták szakítani a kábítószerrel fiatalokat az őket körülvevő káros közegből. Szabó András a munkacsoport egyik tagja, a Kapocs Ifjúságsegítő Egyesület vezetője elmesélte, hogy mennyire mély benyomást gyakorolt rá az Egyesült Államokban működő Midnight Basketball League mozgalom. Ekkor fogalmazódott meg benne, hogy Magyarországon is beindítanak egy hasonló segítő programot. A saját pingpongasztalát elhozta szentendrei lakásából, és az óbudai rendelőbe vitte azzal a céllal, hogy hétvégenként éjszakai meccseket szervez az utcán lődörgő fiataloknak. Körülbelül hat hónap kellett ahhoz, hogy beszerezze a szükséges engedélyeket, és az akadályok leküzdése után a Vörösvári úti gyermekrendelő várójában péntek és szombat éjjelenként végre felgyulladtak a fények, elkezdődhetett a játék.

Először csak néhány lelkes kollégával együtt ütötték a labdát, ám hamarosan egyre több fiatal is tiszteletét tette a teremben. Megittak néhány üdítőt, megettek néhány szendvicset, majd később a szemlélődőkből játékosná váltak. Egy hónappal később már huszonöt-harminc fiatal pingpongozott rendszeresen éjszakánként a rendelőben. A gyerekek körében egyre népszerűbb lett az esti program, és a szülők is megnyugodhattak, hogy a csemeték nem az utcán kóboroltak. Ebben az időszakban akasztotta rá az egyik újságíró dr. Faragó Sándorra a "Pingpong doki" becenevet, amelyet azóta is büszkén visel. A rendezvények sikerén felbuzdulva elindult egy népszerűsítési program. Több riport, interjú is készült a Holdsugár Programról. Rendszeresen tartottak bemutató Road Show-kat, országos bajnokságokat, amelyekre meghívtak neves közéleti embereket, művészeket, élsportolókat is. Mindig is fontosnak tartották a sajtó jelenlétét, hiszen csak így ismerhették meg őket. Eleinte az tetszett az embereknek, hogy egy orvos éjszaka pingpongozik a rendelőjében, de mára már a program önálló életet él, és önmagáért ismerik.

Dr. Faragó Sándor 1993-ban szervezett kereteket akart teremteni a mozgalomnak, és megalapította a Magyarországi Éjféλι Sportbajnokságok Egyesületét. Ma már több mint 40 éjszakai sportklub működik szerte az országban. Az Egyesületet 1999-ben azért hozták létre, hogy az immár országos hálózatként működő klubjaikat összefogja, tevékenységüket segítse és koordinálja. Az egyesület a Fővárosi Önkormányzat támogatását és bizalmát a kezdetektől élvez.

8.4.1. Holdsugár Program Veszprémben

A program megvalósítása érdekében a KBB elnöke széleskörű egyeztetést folytatott a lehetséges együttműködő partnerekkel, felhasználva a területen végzett munkában szerzett tapasztalataikat, felméréseiket. Mindezek alapján elérkezett az idő, hogy Veszprémben is megvalósítsuk a Holdsugár Programot. A tervezett kezdő időpont 2016. év tavasza.

8.4.2. **A program célja**

A cél, hogy a veszprémi lakótelepeken csoportokba verődve, vagy magányosan csellengő fiatalok a hétfői, péntek és/vagy szombat estét 18 órától 24 óráig sporttal töltsék el kulturált környezetben, emberséges bánásmód mellett.

8.4.3. **Az önkéntesség elve**

A program során fontos, hogy a gyerekekkel önkéntes, kellő empátiával és toleranciával bíró felnőttek foglalkozzanak, akik hajlandók szabadidejük egy részét ezekkel a fiatalokkal eltölteni, azért, hogy megvédjék őket az utca káros hatásaitól és a gyerekeknek példát mutassanak. A helyi tanárok, vagy szociális munkások, szociálpedagógusok, önkéntesek társadalmi munkában vállalják a részvételt. Együttműködő partnerként többek között számításba jöhetnek a Veszprémi Hittudományi Főiskola szociális munkás hallgatói. Esetenként pedig veszprémi élsportolók látogatnának el a programra.

8.4.4. **A program helyszíne**

A program helyszínül első körben a Deák Ferenc Általános Iskola tornaterme szolgálna az iskola igazgatójának jóvoltából, majd a program sikerességének fényében a város többi körzetében is ki lehetne terjeszteni.

8.4.5. **A program koordinálása**

A Veszprémi Holdsugár Program koordinálását a veszprémi Alkohol-Drogsegély Ambulancia munkatársai önkéntesen vállalják. Segítenek a szervezésben, a körülmények megteremtésében, önkéntesek és együttműködő partnerek bevonásában.

8.4.6. **Sportolás**

A sportágak közül számításba jöhet a pingpong, a kosárlabda, az asztali foci (csocsó), a pikádó (darts), a sakk, a dominó, kivéve a teremfoci, mert az agressziót indukál. A helyszínen jelenleg a kosárlabdázáshoz adottak a feltételek. Később, a program népszerűvé válása után az önkormányzattól, a helyi civil szervezetektől, a helyi vállalatoktól a program fejlesztéséhez anyagi eszközökre is számítunk.

A sportoláson kívül minden olyan foglalkozás szóba jöhet, ami a fiatalok érdeklődésére számot tarthat. A közös játékok alkalmat adnak a kapcsolatteremtésre, a virtuális világból való kimozdításra és arra, hogy a fiatalok megnyíljanak, beszéljenek válságaikról, családi, iskolai problémáikról.

8.4.7. **A program alapelvei**

A Veszprémi Holdsugár Program működése a más városokban megvalósuló programokhoz hasonlóan hét alapelvvel rendelkezik. A hét alapelv, és egyéb szabályok egy házirendben kerülnek lefektetésre, amelyet mindenkivel ismertetünk, és a betartására odafigyelünk.

- *Rendszeresség:* az egész év folyamán rendszeresen, adott időben, lehetőleg péntek és/vagy szombaton legyen nyitva.
- *Esti-éjszakai nyitva tartás:* a foglalkozások este 18 és 24 óra között legyenek, de lehet korábban kezdeni, és később befejezni is.
- *Sportjelleg:* a fő hangsúly a sportjellegű foglalkozásokon legyen.
- *Ingyenesség:* minden résztvevő ingyenesen vehet részt a foglalkozásokon.
- *Versenyt és jutalmazás:* versenyt minden alkalommal szervezünk, amelyen a részvétel ajánlatos, de nem kötelező. A versenyzők között apróbb jutalmakat sorsolunk (csoki, kulcstartó, stb.). Évente egy vagy két alkalommal nagyobb házibajnokságot szervezünk (évadnyitó, évadzáró), oklevelek, érmek kiosztásával, valamint egy jelentősebb jutalom kisorsolásával egybekötve.
- *Étkeztetés:* a foglalkozáson résztvevők díjmentesen ehetnek zsíros kenyeret, pogácsát, házi süteményt, és ihatnak teát, üdítőt, házi szörpöt, ásványvizet. Az ételeket és az italokat adományokból szerezniük be.
- *Cigaretta-, alkohol- és kábítószermentes helyszín:* a foglalkozások helyszíne káros szenvedélyektől mentes.

8.4.8. **Sajtó, média**

A program indulását terveink szerint sajtótájékoztató előzné meg, a népszerűsítés érdekében pedig szórólapokat készítenénk, és az eseményt hirdetnénk a facebookon is.

8.5. **Biztonságos várost építünk program**

Az élhető, fiatalodó, zöld és megújuló város első sorban a városi élet látható közegének, a tereinknek és utcáinknak a gondozása, valamint fejlesztése terén fogalmaz meg feladatokat. Ez az ITS-ben kifejtett megújuló, környezettudatos és zöld, aktív és fiatalodó városvízióhoz szorosan kapcsolódik a biztonságos és barátságos város képe. Az élhető, zöld és a barátságos városi helyszínek kialakítása a városfejlesztés és a város jövőjének a fizikai úton történő tervezése tekintetében, vagyis tudatos változtatási tevékenységen keresztül valósul meg. A közterületek biztonsága az ott tapasztalt biztonságérzet javítása ugyanígy tervezhető és fejleszthető.

8.5.1. **A belvárosunk biztonsága**

A befogadó és a társas érintkezésre lehetőséget adó, élhető városi környezet önmagában azt jelenti, hogy biztonságos és vonzó az ott tartózkodás, ami további jelenlétet generál. Ezeket a városiak által használt tereket az önkormányzat főként az Európai Unió támogatásából finanszírozott projektek mentét tudja megvalósítani.

Ha például a veszprémi belváros azon területeit hasonlítjuk össze, ahol már volt beruházás azokkal a terekkel, ahol ez még várat magára, akkor nyilvánvaló és jól látható a különbség. Ennek a jelenségnek a biztonságérzetre is komoly hatása van, ahol több ember tartózkodik - mert a közterület kellemes időtöltésre ad lehetőséget és jól látható, átlátható a környezet kialakítása - az eleven és élő városképet jelent látványában, ami biztonságot is nyújt. A rehabilitált tereken családok és fiatalok jelennek meg, árusok és utcazenészek népesítik be a közterületeket, miközben a leromlott és régóta érintetlen utcákat és tereket legfeljebb gyors áthaladásra és közlekedésre használjuk, de semmiképpen sem tartózkodnánk ott huzamosabban az ismerőseinkkel beszélgetve. Az élettelen, degradálódott városi közeg tisztító hatású és zavarja a biztonságérzetet. Ezen biztonságérzet tekintetében a fő tényező a városi terek olyan kialakítása, amely mentén a közterületeket használók arányosan oszlanak el az adott területen és senkinek nincs olyan érzése, hogy túlszűfolt, vagy túlságosan kihalt környezetben mozog. Az élhető és biztonságos városban pihenő, szórakozásra és a társas tevékenységekhez megfelelő, de különböző, változatos méretű és hangulatú több olyan felület áll rendelkezésre, - első sorban gyalogos megközelítéssel -, ami játékra, együttlétre alkalmas tartózkodást biztosít, mert minőségi kialakításuk ösztönzőnek és jó érzést keltenek bennünk. E tekintetben Veszprém a sikerebb városok közé tartozik, hiszen biztonságos környezetet és gazdag programkínálatot egyszerre tud biztosítani, de akár kisebb, intim tereket is találhatunk benne.

Ezt a városfejlesztési tevékenységet még gondosabb és körültekintőbb módon kell továbbvinni a jövőben. Főleg, ha a városba egyre nagyobb számú vendégtömeg érkezik a nyári időszakban, aminek megfelelő lefolyást és áramlást kell biztosítani a városi rendezvényeink tekintetében, amelyek a közterületeket veszik igénybe. Ehhez a belvárosunknak alapvetően jók az adottságai, hiszen van egy jelentős méretű főutca, ami önmagában is célterület, illetve több rácsatlakozó kisebb-nagyobb keresztmetszetű gyalogos megközelítéssel rendelkezik, ami a logikus és gyors átközlekedést is biztosítja. Miközben elkülönülten létezik egy történelmi városrész, sőt annak tözsomszédságában minőségi zöldfelületek is könnyen elérhetőek. A belváros szerkezete és tér-hierarchiája tehát jó adottságokat hordoz, a gond esetleg a különböző közlekedési módok szétválasztását jelentheti, illetve a most még háttérterületként kezelt nagyobb teresedések tekintetében áll fenn beavatkozási igény első sorban a színházkert és az Erzsébet liget tekintetében. Ugyanígy az Egyetem területének a belső területei is kiesnek a városi közlekedési viszonyokból, amely jobb összeköttetése és egybefüggő, egységes kialakítása célként fogalmazódhat meg. Ezt a célt a Kulturális Városnegyed projekt szolgálja.

A Kulturális Városnegyed projekt az ITS kiemelt fejlesztése 2020-ig és azon túlmutatóan. A projekt keretében definiált közterületi rendszer alapvetően zöldfelületi kialakítású, de elhanyagoltabbnak tekinthető és kevesebb az attrakció, vagy az ott tartózkodást és az időtöltést ösztönző vonzerő. A közterület jellegét inkább az áthaladást jelentő forgalmi viszonyok határozzák meg, és ennek megfelelően a közlekedő vagy éppen össze-vissza parkoló gépkocsik vették át az uralmat, a gyalogosok pedig inkább gyorsan továbbsietnek. De semmi esetre sem nézelődünk, mert nincs a biztonságérzetet felkeltő közösségi aktivitásban részünk, jóllehet a terület épített örökségben igen gazdag.

8.5.2. **A lakóterületeink biztonsága**

A közterületek biztonsági szempontú tervezése és fejlesztése talán fokozottan érvényes a város lakóépületekkel beépült részei esetében, főleg ahol magasházak vagy annál több emeletes épületek a jellemzőek. A lakótelepek tipikus jelensége, hogy a magasabb emeletekről nem szívesen jönnek le az emberek a közterekre csak azért, hogy sétáljanak vagy együtt legyenek másokkal, ezeken a környékeken nagyobb az elszigeteltség és személytelenebb az élet, amit csak fokoz, ha a lakóterületek zöldövezetei lepusztult és elhanyagolt képet festenek.

Ilyen szempontból mindig is a földszinti, nyitott terek lehetnek a legalkalmasabbak arra, hogy több időt töltsünk a közterületeinken a szabadban, játékkal, sportolással és társas tevékenységekkel. Több kutatás is megerősítette, hogy az emberek a legszívesebben az épület földszintje melletti közterületi sávban tartózkodnak, ami a magánszféra és a nyilvános tér közötti átmenetet jelenti, mert ebben az épület homlokzatához közelebb eső közegben érezzük magunkat biztonságban, ahol gyakrabban és szívesebben időzünk, de a várakozásra is kellemesebb, főleg, ha van az épület alagsorában kirakat, látnivaló is, ami marasztal.

Vagyis, a lakóépületek földszinti kialakításának a minősége, a közterülettel közvetlenül érintkező felületek látványa határozza meg azt, hogy mennyire találjuk az adott lakókörnyéket vagy városrészt biztonságosnak, vonzóknak.

Az ilyen attraktív és tartózkodásra csábító nyomvonalak és érdekes homlokzatok, nyitott kirakatok kialakítása, érdekes és változatos formájú közterületek a lakóterületek tekintetében is kívánatosak. A kisebb-nagyobb tervezett terek és beálló, amik kellő mennyiségű ingert generálnak, vidámabbá és vonzóbbá tehetik a lakókörnyéket.

E tekintetben a város magánkézben levő, elhanyagolt épületeinek a helyzetét is javítani kell, különösen a nagyobb gyalogos forgalommal érintett frekventált utcákban, mert a leromlott, zárt külsejű épület taszító hatású és semmi esetre sem a biztonságos tartózkodásra sarkall. A közterületeknek ezek a zónái tehát kiemelt fontosságúak, de a családirházas beépítésű övezetekben sem előnyös az előkert és a közterület magas, monoton kerítésekkel történő elválasztása, mert az ilyen kemény és átmenet nélküli változás a térben ugyanolyan romboló a közterület minőségére és a biztonságérzetre nézve, mintha ott egy magas épület tornyosulna.

Az ilyen kemény, sötét és élettelen területen hamarabb jelennek meg a negatív társadalmi jelenségek is, mint az összeverődő csoportok és a hajléktalanok. A leírak miatt a magasházas beépítettség jelenlegi szintjén emelni semmiképpen nem cél, de már a 3-4 emeletes épületek helyett is az alacsonyabb homlokzati magasság lehet kívánatos.

8.5.3. **A történelmi városrész biztonsága**

Az épületek és a közterület közötti barátságos zónák kialakítása mellett a másik fontos biztonságot befolyásoló tényező a közterületeket használó gépkocsiforgalomból fakad.

Az autóknak biztosított közlekedési felületek olyan negatív hatásokkal törik meg a közeget, amit a gyalogosan sétáló és nézelődő emberek tehernek éreznek, hiszen az autóforgalom állandó odafigyelést igényel, a zajhatások és zsúfoltság pedig a kitettség érzetét kelti és az ilyen tereket a gyalogosok nem tudják benépesíteni. Nem beszélve a testi épségre valóban veszélyes helyzetekről és durva megnyilvánulásokról. Ez a kerékpárosokra nézve talán még jelentősebb kihívást generál, akik fokozott figyelmet kell, hogy tanúsítsanak. A bizonytalanság a közlekedésben ugyanis akkor alakul ki a leginkább, ha a közlekedők elveszítik a szemkontaktust. A lassú forgalmi övezetek sokat tudnak javítani a baleseti statisztikákon és a biztonságérzeten, ahol mindegyik közlekedési típus megjelenhet egymás mellett közlekedve egy osztott, de áttekinthető és nyitott térben, mert mindig a gyalogosnak lesz elsőbbsége. A nyitott, vegyes forgalmi övezetek kialakítása kedvez a kerékpáros és gyalogos módot választóknak, ami az éles akadályokkal való fizikai elválasztással szemben befogadhatóbb hatást kelt. Az ilyen helyzetek korlátozott mennyiségben, de kialakíthatóak Veszprémben is a forgalom csillapításával, lassításával és a felületek megfelelő kialakításával vagy átszervezésével.

Amíg az ilyen vegyes megoldások a Rákóczi utca vagy az Óváros tér vonatkozásában szóba jöhetnek, addig a Vár utcában a beszűkült keresztmetszetek már radikálisabb korlátozást generálnának a gyalogosok és kerékpárosok javára. Nem szükségszerű az sem, hogy minden épületnek saját parkolóval kell rendelkeznie a bejáratához közel, mert az elvesz abból a komfortzónából, ami humánusabbá, vonzóvá tesz egy közterületet, de veszélyesebb ki- és beközlekedést hordoz magában. A várban éppen ezért az autós közlekedés által keltett forgalom korlátozása indokolt. Emlékezzünk csak arra, hogy egykor a Kossuth Lajos utca is autókkal volt tele, mihez képest a mostani utcakép igazi minőségi ugrást jelent.

Nyilvánvaló előnyei lennének, ha a várban nem lehetne közlekedő autókkal, siető kistehergépkocsikkal vagy parkoló járművekkel találkozni. Ez elsősorban a Veszprémet turisztikai uticélként választó vendégek élményéből vesz el, és megfosztja őket attól, hogy kényelmesen, a saját érzékelésük tempójában fogadják be a látványt és történelmi hangulatot. A biztonságérzet és a közbiztonság pedig azzal kezdődik, hogy nyugodtan végig tudunk sétálni az utcán, ez esetben az ország egyik legszebb barokk utcáján.

A Vár utca korlátozott gépkocsi forgalmi övezetté nyilvánítása és a behajtási engedélyek következetes és fokozatos visszaszorítása, valamint a forgalmat fizikailag is akadályozó megoldások kombinációja lenne az egyedüli olyan megoldás, ami képes lenne visszaadni a köztér méltóságát és a történelmi hangulat átélésének az élményét. A veszprémi vár esetében ezt az utcaburkolat rohamos amortizációja is indokolja, valamint a műemléki környezet, ami a rezgés, a zaj és por ártalmakat is nehezebben tudja elviselni.

Ugyancsak hasonló és kívánatos korlátozási intézkedések szükségesek a Színházkert-Erzsébet liget vonatkozásában, ahol az autós forgalom és a parkolási problémák szétterülnek a felületen és a gyalogos forgalom teljesen kiszorul a belváros legjelentősebb közparkjából. Miközben ez a probléma már olyan méreteket ölt, hogy a környező épületek is egyre veszítenek használati értékükből, vonzerejükből.

Ennek érdekében egy kompakt és a parkolási problémákat koncentrált módon kezelő megoldásra van szükség, ellenkező esetben továbbra is a bizonytalanság a biztonságérzet hiánya és az elnéptelenedés prognosztizálható.

8.5.4. A közterületeken való tájékozódás biztonsága

A befogadó és jól működő város megteremtésének alapvető feltétele a gyalogos közlekedés biztonsága, ezt elsősorban - de nem kizárólagosan - a belváros kiemelt forgalmú területein kell biztosítani a városfejlesztési beavatkozások útján. A jól belátható és nyitott városi felületek javítják a biztonságérzetet, mert könnyű eligazodni és közlekedni, ami a jó minőség egyértelmű jele. A városban közlekedők biztonságérzetére ugyancsak rányomja a bélyegét, ha hiányzik a tájékozódási lehetőségek rendszere. Az eltévedés veszélye Veszprémben a város földrajzi-közlekedési viszonyaiból fakadóan fennáll. Ami egyrésztől kedves és érdekes hatást kelt, ha gyalogosan fedezzük fel a várost, mert a kanyargós, kisebb-nagyobb terek és utcák önálló karakterrel és léptékekkel rendelkeznek, másrésztől jelentős akadály, ha egy bizonyos célállomásra akar eljutni valaki. A vizuálisan is jól érzékelhető, egyértelmű tájékoztató rendszerek hozzájárulnak a biztonságérzethez, mert nem bizonytalanodunk el az utcélt és a megközelítését illetően. Veszprémben a közterületeken való tájékozódást jobban lehetne segíteni, ha az arculati egységesítés és plusz információk kihelyezése megtörténne, utóbbi kapcsán elegendő volna, például a gyalogos elérés percben való feltüntetése.

A rendszerezés és a jól ismert jelzések és elnevezések nem csak a biztonságérzethez, de a helyi identitás integritásához is hozzájárulnak. De ugyanígy hatnak a funkcionalitásából fakadó struktúrák egyértelmű és látható elválasztásai, a színes és éles vonalak a burkolaton, amelyek szervezik a közterületi használatot. Vagyis, az útbaigazítás és tájékozódás hagyományos kitáblázással megvalósuló megoldásai mellett kívánatos lehet a tér érzékelésére ható jelzések, burkolatok, növényzet, bútor, napellenző és vidám színek elhelyezése a közterületen. Ezek a hierarchiák és a közterületek kapcsolatrendszerében való eligazodást is segítő megoldások és fokozatos átmenetek a várossal, mint biztonságos közeggel való viszonyunkat is javítják, mert könnyebben befogadhatóvá és szerethetőbbé teszik a látványt.

9. HIVATKOZÁSOK

1. Veszprémi Rendőrkapitányság Beszámoló Veszprém város közbiztonságának helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az ezzel kapcsolatos feladatokról 2009-2014
2. Veszprém Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014.
3. 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023)
4. Veszprém Megyei Rendőr-Főkapitányság, Bűnügyi Igazgatóság, Bűnmegelőzési Osztály: Segédlet a települési önkormányzatok bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepciójának kidolgozásához.
5. 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
6. 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről
7. 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
8. A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény
9. A közterület felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény
10. www.holdsugar.hu
11. Jan Gehl: Élhető városok, TERC Kereskedelmi Szolgáltató Kft., 2014, Budapest

Ábrajegyzék

1. ÁBRA VESZPRÉM VÁROS ÖSSZES BŰNCSELEKMÉNYÉNEK SZÁMA	21
2. ÁBRA KÖZTERÜLETEN ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMA	22
3. ÁBRA EMBERÖLÉSEK SZÁMA	23
4. ÁBRA RABLÁSOK SZÁMA	23
5. ÁBRA GARÁZDASÁGOK SZÁMA.....	24
6. ÁBRA LAKÁSBETÖRÉSEK SZÁMA.....	25
7. ÁBRA LOPÁSOK SZÁMA	26
8. ÁBRA TESTI SÉRTÉSEK SZÁMA	26
9. ÁBRA RONGÁLÁSOK SZÁMA	27